

ภาวะสังคมไทย

ไตรมาสสอง ปี 2558

Social Situation and Outlook

ประเด็นหลัก

- ไตรมาสสองปี 2558 การจ้างงานลดลงร้อยละ 0.2 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.88 แรงงานมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย 43.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเฟ้อแล้วเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีที่แล้วร้อยละ 2.5
- หนี้สินครัวเรือนไตรมาสแรกปี 2558 มีมูลค่า 10.57 ล้านล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 79.9 ของ GDP ในไตรมาสที่สอง ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการบริโภคธนาคารพาณิชย์เพิ่มร้อยละ 7.0 ซึ่งแนวโน้มการก่อหนี้ครัวเรือนยังชะลอตัว
- การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า และต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ มือ เท้า ปาก ตาแดง และฉีหนู ซึ่งมักแพร่ระบาดในช่วงฤดูฝน
- คดีทำร้ายร่างกายและลักทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แนวทางหนึ่งในการลดปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเฉียบขาดในการกวดขันควบคุม ป้องกัน และปราบปราม ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกทางสังคม สถานการณ์ยาเสพติดดีขึ้นจากการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- อุบัติเหตุจากรถทางบกลดลงร้อยละ 3.4 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 11.8 แต่ยังคงให้สำคัญกับความปลอดภัยของคนเดินเท้าด้วยการสร้างมิติความปลอดภัยในการป้องกันคุ้มครองการบาดเจ็บและการสูญเสียในกลุ่มคนเดินเท้า โดยการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติตามกฎจราจร การกำหนดความเร็วการขับขี้อย่างเหมาะสมกับประเภทของถนน
- ประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นจะแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรม ถึงแม้ระยะเวลาที่ผ่านมาไทยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม และยังคงถูกจัดอันดับอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 ติดต่อกันเป็นปีที่ 2 จากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

บทความพิเศษเรื่อง

“การทำงานของผู้สูงอายุ: ความจำเป็นที่ต้องผลักดัน”

การทำงานของผู้สูงอายุเป็นแนวทางที่จะลดผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั้งการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ การขาดแคลนแรงงาน และเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ธุรกิจบางส่วนเริ่มตระหนักถึงผลกระทบและการเตรียมการจ้าง ขณะที่ลูกจ้างยังมีทัศนคติเชิงลบและขาดความรู้ถึงผลกระทบจากการขยายอายุการทำงานทำให้มีความต้องการทำงานไม่เกินอายุ 60 ปี ขาดกลไกขับเคลื่อน การส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุจึงควรมีความยืดหยุ่น ยืดหลักความสมัครใจ มีมาตรการจูงใจและลดอุปสรรคต่อการจ้าง รวมทั้งสนับสนุนด้านกฎระเบียบ กลไกจัดการ ตลอดจนมีนโยบายบำนาญบำนาญและการออมที่ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงวัย

สารบัญ

ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ	1
บทความพิเศษ	22

ส่วนแรก: ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ

- ไตรมาสสองปี 2558 การจ้างงานลดลงร้อยละ 0.2 อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.88 แรงงานมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย 43.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเฟ้อแล้วเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีที่แล้วร้อยละ 2.5
- ไตรมาสแรกของปี 2558 หัสนีลครีวเรือนมีมูลค่า 10.57 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 สำหรับไตรมาสสอง ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการบริโภคธนาคารพาณิชย์เพิ่มร้อยละ 7.0 ซึ่งแนวโน้มการก่อหนี้ครัวเรือนยังชะลอตัว หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 ส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อภายใต้การกำกับ และบัตรเครดิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 และ 28.0 ตามลำดับ
- ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 8.2 ผู้ป่วยโรคปอดอักเสบเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 และผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า ขณะที่การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะช่วยให้ภาวะโภชนาการของเด็กไทยดีขึ้น
- คดีอาญาโดยรวมลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 30.9 คดีอาญาเสพติดยังคงมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 77.3 ของคดีอาญารวม โดยลดลงร้อยละ 37.3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 แนวทางหนึ่งในการลดปัญหาอาชญากรรมโดยการกำหนดมาตรการเชิงรุกและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเฉียบขาดในการกดดันควบคุม ป้องกันและปราบปราม ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกทางสังคม
- อุบัติเหตุจากรถทางบกลดลงร้อยละ 3.4 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 11.8 ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดได้แก่ รถจักรยานยนต์ อีกทั้งควรสร้างมิติตามความปลอดภัยในการป้องกันหรือคุ้มครองการบาดเจ็บและการสูญเสียในกลุ่มคนเดินเท้า โดยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้รถใช้ถนน และการปฏิบัติตามกฎจราจร การกำหนดความเร็วให้เหมาะสมกับประเภทของถนน
- ประเทศไทยยังคงอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 ติดต่อกันเป็นปีที่ 2 จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2558 ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาไทยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม และยังคงมุ่งมั่นจะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรม
- การเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความรุนแรงมากขึ้น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่างๆ ภายใต้แนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำ เป็นแนวทางหนึ่งในการลดปัญหาโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาสสอง ปี 2558

	จำนวน (หน่วย : ล้านคน)					การเปลี่ยนแปลง (%YOY)									
	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	
กำลังแรงงานรวม	38.5	38.4	38.8	38.6	38.3	38.4	38.4	-0.1	-0.9	0.3	-0.2	-0.2	-0.5	-0.1	
1. ผู้มีงานทำ	37.8	37.8	38.4	38.3	38.1	37.6	37.8	-0.4	-1.2	0.3	-0.1	-0.4	-0.5	-0.2	
(การทำงานเต็มเวลา)*	0.3	0.1	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	-10.0	17.2	-10.6	-16.4	-6.4	1.2	7.4	
1.1 ภาคเกษตร	12.0	12.4	13.5	13.0	12.7	11.5	11.7	1.0	-2.9	-2.2	-4.9	-2.4	-4.4	-5.8	
1.2 นอกภาคเกษตร	25.8	25.4	24.9	25.2	25.3	26.1	26.1	-1.0	-0.3	1.7	2.5	0.7	1.3	2.6	
- อุตสาหกรรมเกษตร	6.4	6.3	6.3	6.5	6.4	6.5	6.5	-0.8	1.9	1.0	0.4	1.6	1.2	3.0	
- ก่อสร้าง	2.4	2.4	2.1	2.2	2.3	2.5	2.4	-7.2	-6.4	-3.0	-2.6	-5.0	1.9	2.5	
- ค้าส่งค้าปลีก	6.4	6.2	6.1	6.1	6.2	6.2	6.3	-1.5	-2.7	3.2	0.4	-0.2	-2.6	2.0	
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.6	2.6	2.5	2.6	2.6	2.7	2.7	-2.0	-1.9	4.6	4.7	1.2	2.3	3.6	
- การขนส่งไปรษณีย์	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.3	5.4	4.9	5.3	4.2	0.2	2.5	
- การศึกษา	1.2	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2	-5.4	1.6	1.1	1.7	-0.4	3.5	0.3	
- อื่นๆ	5.6	5.7	5.5	5.6	5.6	5.9	5.8	3.1	2.0	0.8	3.4	2.3	4.6	2.8	
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.3	0.4	0.3	0.2	0.3	0.4	0.3	26.5	33.9	4.5	-7.5	14.5	5.9	-12.9	
อัตราการว่างงาน(%)	0.89	1.00	0.84	0.61	0.84	0.94	0.88								
3. แรงงานรอฤดูกาล	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3	12.5	3.7	36.2	-5.3	8.2	1.8	30.7	
สัดส่วนต่อกำลังแรงงาน (%)	0.8	0.6	0.2	0.3	0.5	0.8	0.8								
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	44.7	47.6	47.8	47.5	46.9	43.6	46.8	-3.7	-1.9	0.1	0.1	-1.3	-2.5	-1.6	
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (ทุกสถานภาพ)	42.7	44.3	44.9	44.5	44.1	41.7	43.6	-3.6	-2.5	-0.4	-0.3	-1.7	-2.2	-1.5	
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า10ชม.**	0.9	0.7	0.4	0.4	0.6	1.1	0.8	7.6	-8.7	-15.8	-27.5	-9.2	23.2	22.3	
- ต้องการงานเพิ่ม	0.1	0.1	0.04	0.05	0.06	0.1	0.1	45.5	0.5	-25.3	-42.2	-32.0	41.5	23.0	
- ไม่ต้องการงานเพิ่ม	0.8	0.6	0.4	0.4	0.5	1.0	0.7	17.0	-9.7	-14.6	-25.1	-5.9	21.7	22.2	
5.2 ผู้ทำงานน้อยกว่า15ชม.**	7.9	5.7	5.2	5.6	6.1	8.7	6.5	4.4	-0.7	-7.8	0.4	-0.5	10.3	13.0	
- ต้องการงานเพิ่ม	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	-10.0	17.2	-10.6	-16.4	-6.4	1.2	7.4	
- ไม่ต้องการงานเพิ่ม	7.6	5.5	4.9	5.3	5.8	8.4	6.2	5.0	-1.5	-7.7	1.3	-0.3	10.7	13.2	
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม.ขึ้นไป	25.9	28.0	28.9	28.5	27.8	25.0	27.5	-2.9	-2.5	1.2	-0.6	-1.2	-3.5	-2.3	
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม.ขึ้นไป	9.1	9.7	10.3	9.7	9.7	8.3	8.9	-20.5	-20.0	-7.6	-7.0	-14.1	-8.0	-8.2	
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง	0.4	0.3	0.1	0.1	0.2	0.4	0.4	-5.8	3.0	3.6	-22.0	-5.3	9.0	29.0	
อัตราการว่างงานแฝง (%)	1.0	0.8	0.3	0.4	0.6	1.0	1.0								

หมายเหตุ: * ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์** และต้องการทำงานเพิ่ม และผู้รอฤดูกาล อัตราการว่างงานแฝง = ผู้ว่างงานแฝง/กำลังแรงงาน

** นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อัตราการว่างงานต่ำ แต่ชั่วโมงการทำงานลดลง และแรงงานรอฤดูกาลเพิ่มขึ้นมากสะท้อนถึงการว่างงานแฝง

การจ้างงานลดลงเล็กน้อย ไตรมาสที่สองปี 2558 มีผู้มีงานทำ 37,751,751 คน ลดลงร้อยละ 0.2 โดยการจ้างงานภาคเกษตรลดลงร้อยละ 5.8 จากช่วงเดียวกันปีที่แล้ว เพราะภาวะแห้งแล้งทำให้กิจกรรมทางการเกษตรลดลง นอกจากนั้น ภาวะฝนแล้งทำให้ต้องเลื่อนฤดูกาลเพาะปลูก จากช่วงเดือนพฤษภาคมไปเป็นช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ทำให้แรงงานเกษตรจำนวน 315,848 คน เป็นแรงงานรอฤดูกาล เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.7

สำหรับการจ้างงานนอกภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 โดยการจ้างงานสาขาบริการขยายตัวสูง เช่น การก่อสร้าง โรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 3.6 และ 2.5 ตามลำดับ ส่วนการจ้างงานสาขาค้าส่งและขายปลีกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 และสาขาการผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0

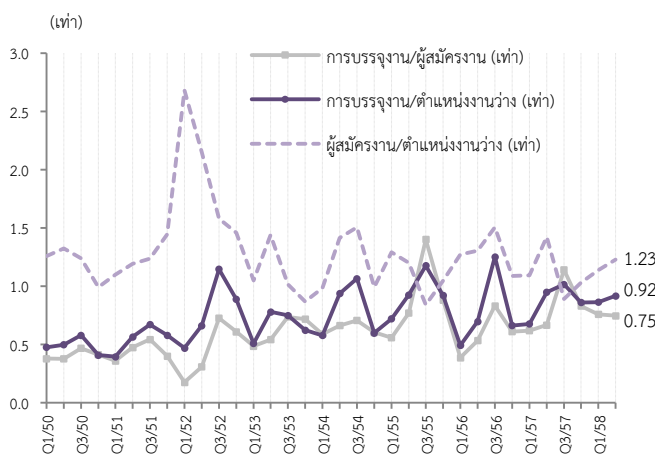
อัตราการว่างงานต่ำ ไตรมาสสองของปี 2558 มีผู้ว่างงาน 336,083 คน อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.88 ลดลงจากอัตราการว่างงานร้อยละ 1.0 ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว โดยการว่างงานของกลุ่มที่เคยทำงานมาก่อนมี 164,404 คน ลดลงร้อยละ 13.7 สำหรับการว่างงานในกลุ่มผู้ที่ไม่เคย

ตาราง 2 ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน

ผู้รับประโยชน์ ทดแทน	2556	2557					2558	
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
รวม (คน)	525,762	575,019	135,894	165,612	144,939	128,574	149,967	174,807
ลาออก	452,482	507,990	118,397	148,257	128,971	112,365	130,769	156,291
เลิกจ้าง	73,280	67,029	17,497	17,355	15,968	16,209	19,198	18,516
รวม (%)	-2.4	9.4	5.6	14.3	7.6	9.4	10.4	5.6
ลาออก	2.0	12.3	10.2	16.4	9.8	12.1	10.4	5.4
เลิกจ้าง	-22.7	-8.5	-17.7	-0.9	-7.5	-6.1	9.7	6.7

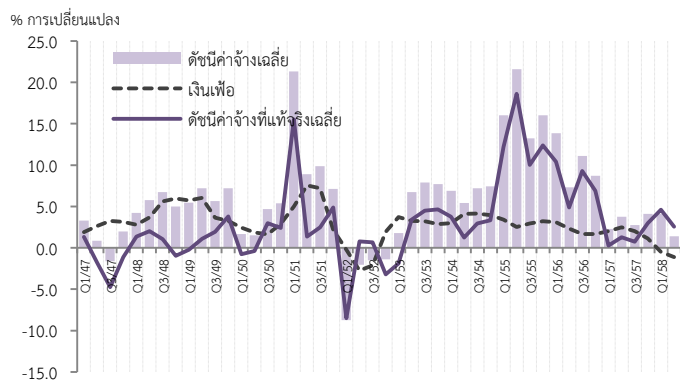
ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

แผนภาพ 1 สถานการณ์ตลาดแรงงาน

ที่มา: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

แผนภาพ 2 การเปลี่ยนแปลงค่าจ้าง และเงินเฟ้อ

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทำงานมาก่อนมีจำนวน 171,679 คน หรือลดลงร้อยละ 12.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว สอดคล้องกับการชะลอตัวของผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานซึ่งมีจำนวน 174,807 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 โดยเป็นการเลิกจ้างจำนวน 18,516 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ขณะที่เป็นการลาออกจำนวน 156,291 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4

ทั้งนี้ สภาพการจ้างงานและการว่างงานยังไม่สะท้อนผลกระทบที่ชัดเจนจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจเนื่องจาก (1) มีการเคลื่อนย้ายการทำงานระหว่างสาขา เช่น จากภาคเกษตรไปภาคนอกเกษตร โดยเฉพาะการโยกย้ายไปสู่การผลิตอุตสาหกรรม ก่อสร้าง ค้าส่งค้าปลีกและบริการอื่นๆ รวมทั้งการโยกย้ายระหว่างอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมรถยนต์ ทำให้แม้จะมีการลาออกและการเลิกจ้างเพิ่มขึ้นแต่เนื่องจากตลาดยังมีความต้องการแรงงานมากโดยเฉพาะแรงงานทักษะและแรงงานทักษะสูง ทำให้แรงงานสามารถหางานใหม่ได้เร็ว (2) การลดชั่วโมงการทำงานลงแทนการปลดออก ดังจะเห็นได้จากชั่วโมงการทำงานลดลงและแรงงานที่ทำงานน้อยชั่วโมงมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งไม่ปรากฏให้เห็นในการว่างงาน ทั้งนี้ ในไตรมาสสองจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ต่อคนโดยรวมลดลงร้อยละ 1.5 เป็นการลดลงทั้งสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ และผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีจำนวน 6,455,284 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 และประมาณ 277,184 คนต้องการงานเพิ่ม (ทำงานต่ำกว่าระดับ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4

นอกจากผู้ประกอบการจะปรับลดชั่วโมงการทำงานล่วงหน้าแล้ว ในบางกิจการมีการขอใช้มาตรา 75 ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ให้พนักงานหยุดงานอยู่บ้านโดยจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าจ้างแรงงานในวันปกติ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ในระยะสั้น และจะเข้าสู่การทำงานปกติเมื่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศและการส่งออกปรับตัวดีขึ้น

ค่าจ้างแรงงานแท้จริงเพิ่มขึ้น รายได้แรงงานภาคเอกชนเฉลี่ยเท่ากับ 11,775 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 แต่เงินเฟ้อที่ติดลบเฉลี่ยร้อยละ 1.1 ทำให้รายได้แรงงานภาคเอกชนแท้จริงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ในไตรมาสเดียวกันปี 2557 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรและนอกเกษตร พบว่าค่าจ้างแรงงานแท้จริงภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ขณะที่ภาคนอกเกษตรได้รับค่าจ้างแรงงานแท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4

ประเด็นที่ต้องติดตามในระยะต่อไป ได้แก่

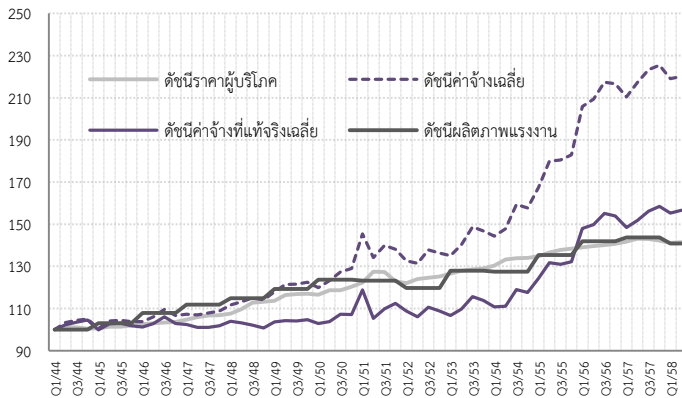
(1) รายได้ของแรงงาน

● **รายได้เกษตรกร** ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ โดยผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงที่ผ่านมา ทำให้มีการลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง 3 ล้านไร่ คิดเป็นมูลค่า 14,366 ล้านบาท นอกจากนั้น มีการเลื่อนการเพาะปลูกข้าวนาปีจากเดือนพฤษภาคมไปเป็นปลายเดือนกรกฎาคม 2558 ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรเฉลี่ยลดลง ดังจะเห็นได้จากดัชนีราคาสินค้าที่เกษตรกรขายได้ลดลงร้อยละ 7.2 และ 5.8 ในไตรมาสแรกและไตรมาสสองที่ผ่านมา

ทั้งนี้ นอกจากมาตรการภาครัฐที่ได้ดำเนินมาก่อนหน้า¹ แล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังได้ออกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2558 ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ (1) การเลื่อนระยะเวลาเพาะปลูกออกไปเป็นช่วงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2558 (2) การปรับเปลี่ยนพืชเพาะปลูก โดยสนับสนุนให้ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย อยุ่เพาะปลูกสั้น และอยู่ในการต้องการของตลาดมาก ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเขียว และ (3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะหารือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อจัดหาทุนสำหรับเกษตรกรที่ต้องการปรับเปลี่ยนไปทำเกษตรผสมผสาน นอกจากนั้น เมื่อวันที่ 4 สิงหาคมที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการสนับสนุนงบประมาณดำเนินมาตรการสำคัญเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและคนยากจนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน จำนวน 6,541 ล้านบาท

● **รายได้แรงงานลูกจ้าง** แม้ค่าจ้างแรงงานภาคเอกชนในภาพรวมยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 และค่าจ้างแรงงานเอกชนที่หักเงินเพื่อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ประกอบกับการจ้างงานภาคเอกชนยังเพิ่มขึ้น แต่การลดชั่วโมงการทำงานลงของผู้ประกอบการทำให้แรงงานบางกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยลดลง ได้แก่ แรงงานที่มีรายได้เพิ่มจากการทำงานล่วงเวลา แรงงานที่ถูกลดเวลาทำงานปกติและกิจการขอใช้ มาตรา 75 คุ้มครองแรงงาน โดยในไตรมาสสองมีแรงงานที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในสาขาอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.7 24.3 และ 47.7 ตามลำดับ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการติดตามตรวจสอบการจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายและอื่นๆ ตามสิทธิของลูกจ้าง และการหาตำแหน่งงาน

แผนภาพ 3 ดัชนีค่าจ้างเฉลี่ย และดัชนีราคาผู้บริโภค

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, สศช., สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การติดตามความคืบหน้า การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว

- **การยื่นพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าว** การขยายเวลาการยื่นขอพิสูจน์สัญชาติจากเดิมที่สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 เป็นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2558 โดยจากผลการดำเนินการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) พบว่า มีแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติมาขึ้นทะเบียน 1,626,235 คน มีผู้ยื่นพิสูจน์สัญชาติไปแล้ว 553,998 คน และมีผู้ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติเพียง 16,394 คน
- **การเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล (22 จังหวัด)** ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2558 พบว่า มีแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 54,402 คน

การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และการยื่นพิสูจน์สัญชาติ

สัญชาติ	การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว (คน)	ยื่นพิสูจน์สัญชาติ (คน)	ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ (คน)*
พม่า	664,449	195,571	16,394
กัมพูชา	738,947	261,666	-
ลาว	222,839	96,761	-
รวม	1,626,235	553,998	16,394

หมายเหตุ: สถานทูตแจ้งรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสอบสัญชาติ

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 26 มิถุนายน 2558)

การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวในประเภทกิจการประมงทะเล

สัญชาติ	การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว (คน)
พม่า	30,479
กัมพูชา	22,764
ลาว	1,159
รวม	54,402

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน

¹ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 14 ตุลาคม 2557 โดยได้มีการอนุมัติกรอบเงินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจำนวน 1,582.06 ล้านบาทเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2557 และมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 27 มกราคม 2558 อนุมัติให้ดำเนินโครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประสพภัยแล้ง ประกอบด้วย 3 มาตรการหลักดังนี้ (1) มาตรการขยายเวลาชำระหนี้เดิม (2) มาตรการสนับสนุนสินเชื่อระยะสั้นวงเงิน 30,000 ล้านบาท และ (3) มาตรการสินเชื่อระยะยาวเพื่อปรับปรุงระบบการผลิตด้านการเกษตร

ตาราง 3 หนี้สินครัวเรือน (สินเชื่อกับสถาบันการเงิน)

ณ สิ้นระยะเวลา	2553	2554	2555	2556	2557	2558 Q1
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	6.40	7.48	8.83	9.83	10.48	10.57
(%YOY)	14.5	16.8	18.0	11.4	6.6	6.4
- สถาบันรับฝากเงิน	16.3	16.9	16.9	10.4	6.6	7.0
- สถาบันการเงินอื่น	3.0	16.3	26.4	18.1	6.6	2.9
สัดส่วนต่อ GDP	59.3	66.2	71.5	76.2	79.7	7.9

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 4 การเปลี่ยนแปลงยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์

ณ สิ้นระยะเวลา	สัดส่วน (%)*	2555	2556	2557	2558	
					Q1	Q2
สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	100	21.6	11.5	7.4	7.6	7.0
- ซื้อที่ดิน	1.0	-12.1	10.0	3.9	4.8	6.7
- เพื่อที่อยู่อาศัย	48.5	12.4	12.6	12.3	11.8	11.8
- อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่นๆ	0.1	-4.0	50.4	11.2	18.4	62.2
- ซื้อรถยนต์	23.9	33.9	8.4	-3.4	-4.0	-3.7
- การศึกษา	0.0	-5.7	47.3	8.2	7.1	4.0
- เดินทางไปต่างประเทศ	0.0	-12.4	-8.4	12.6	12.7	17.0
- บริโภคอื่น ๆ	26.5	29.4	13.1	10.5	12.4	9.4

หมายเหตุ: * สัดส่วนใน Q1/2557

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 5 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ณ สิ้นระยะเวลา	2555	2556	2557	2558	
				Q1	Q2
หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (ล้านบาท)	56,583	71,612	83,451	92,426	94,433
(%YOY)	20.5	26.6	16.5	17.0	15.5
สัดส่วนต่อ NPLs รวม	22.3	26.9	30.0	31.0	30.3
สัดส่วนต่อสินเชื่อรวม	1.9	2.2	2.4	2.62	2.65

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 6 สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและบัตรเครดิต

ณ สิ้นระยะเวลา	2555	2556	2557	2558	
				Q1	Q2
สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ					
(1) ยอดสินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)	251,549	299,142	312,851	313,085	317,003
%YOY	18.0	18.9	4.6	4.7	4.2
(2) สินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ เกิน 3 เดือนขึ้นไป	7,491	10,920	14,238	15,469	15,728
%YOY	28.1	45.8	30.4	27.4	22.8
(2) / (1) (ร้อยละ)	3.0	3.7	4.6	4.9	5.0
สินเชื่อบัตรเครดิต					
(1) ยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต (ล้านบาท)	261,553	290,425	318,141	292,427	297,023
%YOY	14.3	11.0	9.5	8.7	7.3
(2) ยอดค้างชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไป	5,054	6,638	8,316	8,933	9,594
%YOY	3.2	31.3	25.3	22.0	28.0
(2) / (1) (ร้อยละ)	1.9	2.3	2.6	3.1	3.2

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ว่างเพื่อรองรับหากผู้ประกอบการไม่สามารถรับภาระได้จนทำให้มีการปรับลดแรงงาน รวมถึงการวางแผนทางเพิ่มทักษะแรงงานในระหว่างรอทำงาน

(2) การเฝ้าระวังการเลิกจ้างแรงงาน จากผลกระทบการส่งออกที่ยังมีแนวโน้มลดลง และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งนอกจากจะทำให้มีการเลิกจ้างในอุตสาหกรรมนั้นซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรม SME

หนี้สินครัวเรือน: ชะลอตัวต่อเนื่อง แต่ต้องเฝ้าระวังการผิดนัดชำระหนี้

หนี้สินครัวเรือนไตรมาสแรกปี 2558 เท่ากับ 10,570,142 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 ชะลอตัวลงต่อเนื่อง จากร้อยละ 11.4 และ 6.6 ในปี 2556 และ 2557 ตามลำดับ และคิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP เท่ากับร้อยละ 79.9

แนวโน้มหนี้สินครัวเรือนยังชะลอตัวต่อเนื่อง ณ สิ้นไตรมาสสองปี 2558 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 8.8 จากช่วงเดียวกันกับปีที่แล้ว โดยยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ 3.7 ขณะที่ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อซื้อที่ดิน ที่อยู่อาศัย และการบริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 11.8 และ 9.4 ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้บริโภคยังมีความกังวลต่อสภาพเศรษฐกิจ และรายได้ในอนาคต ทำให้ชะลอการก่อหนี้ใหม่ ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ยังระมัดระวังการให้สินเชื่อโดยเฉพาะลูกค้าที่ยังมีภาระหนี้อยู่

สัดส่วนหนี้เสียต่อยอดคงค้างเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ณ สิ้นไตรมาสสองของปี 2558 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีมูลค่า 94,433 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 15.5 และมีสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมร้อยละ 2.65 สินเชื่อภายใต้การกำกับผิดนัดชำระหนี้เกิน 3 เดือนมีมูลค่า 15,728 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 และเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.0 ต่อยอดคงค้างรวมเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ยอดคงค้างชำระบัตรเครดิตเกิน 3 เดือน มีมูลค่าเท่ากับ 9,594 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.0 และเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.2 ต่อยอดคงค้างรวม เป็นการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้ แม้มูลค่าหนี้เสียสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับและบัตรเครดิตจะมีมูลค่าไม่สูงมาก แต่เป็นที่สังเกตว่าสัดส่วนหนี้เสียต่อยอดคงค้างยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องซึ่งสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลง

ประเด็นติดตามในระยะต่อไป (1) หนี้สินครัวเรือนเกษตรกร ในปี 2558 เกษตรกรเผชิญราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

การติดตามมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

- **ความคืบหน้าการเปิดดำเนินการของธุรกิจงานโนฟแนนซ์** ตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม-1 กรกฎาคม 2558 มีผู้ยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance ทั้งหมดจำนวน 20 บริษัท ซึ่งต่อมามีการขอยกเลิก 2 ราย เนื่องจากไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ราย และยังไม่พร้อมประกอบธุรกิจ 1 ราย คงเหลือ 18 ราย ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ลงนามในใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการแล้วจำนวน 9 ราย อยู่ระหว่างพิจารณาของธนาคารแห่งประเทศไทย 1 ราย อยู่ระหว่างการตรวจสอบเอกสารจากธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 8 ราย บริษัทที่เปิดให้บริการแล้ว 3 ราย ได้แก่ (1) บริษัทไทยเอส แคปปิตอล จำกัด (2) บริษัทเงินสดทันใจ จำกัด และ (3) บริษัท เมืองไทยลิสซิ่ง จำกัด โดย ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2558 ที่ผ่านมา ทั้ง 3 บริษัทมีการให้กู้แล้วจำนวน 600 ราย เป็นวงเงินรวม 10,885,000 บาท
- **การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู** (1) ออกหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินข้าราชการครูใหม่ เพิ่มวงเงินกู้ยืมของครูจากเดิม 200,000 บาทต่อรายเป็น 300,000 บาทต่อราย (2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู 3 คณะ คือ 1) คณะอนุกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำการแทนเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนฯ 2) คณะอนุกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารเงินทุนหมุนเวียนฯ และ 3) คณะอนุกรรมการกำกับ ติดตามลูกหนี้ค้างชำระ เพื่อทำการแทนเกี่ยวกับการกำกับ ติดตามหนี้ค้างชำระ การช่วยเหลือปรับโครงสร้างหนี้ (3) กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการร่วมกับธนาคารออมสินภายใต้โครงการพัฒนาชีวิตครูรุ่นที่ 2 โดยเปิดให้ครูที่เป็นหนี้สินลงทะเบียนเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ โดยในครั้งแรกเปิดให้ถึงเดือนมิถุนายน (ซึ่งต่อมาขยายไปจนถึงสิ้นกันยายน) โดยจะแบ่งลูกหนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่แก้ปัญหาได้ชัดเจนในระดับพื้นที่ซึ่งนับวันกลุ่มนี้มีร้อยละที่เพิ่มขึ้น 2) กลุ่มที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับพื้นที่ เนื่องจากมีจำนวนหนี้สูงต้องส่งมาให้อำนาจกลางช่วยพิจารณา ซึ่งต้องดูเป็นรายกรณี 3) กลุ่มที่พิจารณาแล้วไม่อาจช่วยเหลือได้ เพราะมีหนี้สูงมากกว่า 10 ล้านบาท ขณะที่เงินเดือนประมาณ 20,000 บาท และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นหนี้ที่เกิดจากตัวครู แต่เกิดจากคู่สมรสที่ไปทำธุรกิจแล้วขาดทุน ซึ่งมีประมาณ 2-3% โดยกลุ่มนี้จะต้องดูแลช่วยเหลือตัวเองตามกระบวนการประណนหนี้ของภาคเอกชน และกลุ่มสุดท้าย กลุ่มที่ 4) กลุ่มที่ไม่มีปัญหาหนี้สินรุนแรง แต่เข้าใจผิดคิดว่าเข้าโครงการแล้วจะได้รับการช่วยเหลือปลดหนี้ โดยลูกหนี้ชั้นวิกฤตรุนแรงจะได้ 1) ชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือบังคับคดีไม่เกิน 3 ปี โดยต้องมีระยะเวลาฟ้องคดีเหลือไม่น้อยกว่า 2 ปี 2) พักชำระดอกเบี้ยไม่เกิน 3 ปี แต่ให้ชำระเงินต้น ส่วนลูกหนี้ใกล้วิกฤตให้พักชำระดอกเบี้ยไม่เกินครึ่งหนึ่งเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี แต่ให้ชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยส่วนที่เหลือ สำหรับลูกหนี้ปกติให้พักชำระเงินต้นไม่เกิน 2 ปี แต่ให้ชำระดอกเบี้ย

เป็นปีที่ 4 และผลผลิตมีแนวโน้มลดลงจากผลกระทบภัยแล้ง ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบทำให้รายได้เกษตรกรรวมลดลง และอาจส่งผลให้เกิดภาระหนี้สินจากการทำเกษตร และ (2) สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แม้จะมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.6 ของสินเชื่อรวมเพื่อการอุปโภคบริโภคฯ แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังมีมูลค่าสูงขึ้นเป็นอันดับ 1 โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รวมและมีแนวโน้มเพิ่มสูงต่อเนื่อง

คุณภาพการศึกษายังคงต้องเร่งดำเนินการต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังเป็นปัญหาต่อเนื่องจากการประเมินผลทดสอบ ONET ล่าสุดในปี 2553-2557 แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักยังคงไม่ถึงร้อยละ 50 ค่าเฉลี่ยวิชาหลัก ม.6 ต่ำสุด อยู่ระหว่าง 29.52-37.31 และนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยในทุกระดับสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในเขตภูมิภาค สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา พบผลสัมฤทธิ์การเรียนอยู่ในระดับต่ำเป็นหนึ่งในสิบปัญหาหลักที่ฉุดรั้งการศึกษาไทย แม้ว่าประเทศไทยจะลงทุนด้านการศึกษามากกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายรวม หรือกว่า 500,000 ล้านบาทต่อปี และมีสัดส่วนงบประมาณการศึกษาต่อปีงบประมาณรวมของไทยอยู่ในอันดับแรกของภูมิภาคอาเซียน

ดังนั้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยมีประเด็นที่เร่งรัดผลักดัน ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การปรับตารางการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่น การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคัดเลือกครูจากโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงและโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นโรงเรียนต้นทางในการถ่ายทอดสดการสอนไปยังโรงเรียนปลายทาง การส่งเสริม/เพิ่มบทบาทของสถานประกอบการต่างๆ ในการเสนอแนะเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการพัฒนากระบวนการสรรหาและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ และในขณะนี้ได้มีการนำ

ตาราง 7 ผลการสอบ O-NET ป.6 ปีการศึกษา 2553-2557

วิชาหลัก	คะแนนเฉลี่ย				
	2553	2554	2555	2556	2557
ภาษาไทย	31.22	50.04	45.68	45.02	44.88
สังคมศึกษา	47.07	52.22	44.22	38.31	50.67
ภาษาอังกฤษ	20.99	38.37	36.99	33.82	36.02
คณิตศาสตร์	34.85	52.40	35.77	41.95	38.06
วิทยาศาสตร์	41.56	40.82	37.46	37.40	42.13

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตาราง 8 ผลการสอบ O-NET ม.3 ปีการศึกษา 2553-2557

วิชาหลัก	คะแนนเฉลี่ย				
	2553	2554	2555	2556	2557
ภาษาไทย	42.80	48.11	54.48	44.25	35.20
สังคมศึกษา	40.85	42.73	47.12	39.37	46.79
ภาษาอังกฤษ	16.19	30.49	28.71	30.35	27.46
คณิตศาสตร์	24.18	32.08	26.95	25.45	29.65
วิทยาศาสตร์	29.17	32.19	35.37	37.95	38.62

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตาราง 9 ผลการสอบ O-NET ม.6 ปีการศึกษา 2553-2557

วิชาหลัก	คะแนนเฉลี่ย				
	2553	2554	2555	2556	2557
ภาษาไทย	42.61	41.88	47.19	49.26	50.76
สังคมศึกษา	46.51	33.39	36.27	33.02	36.53
ภาษาอังกฤษ	19.22	21.80	22.13	25.35	23.44
คณิตศาสตร์	14.99	22.73	22.73	20.48	21.74
วิทยาศาสตร์	30.90	27.90	33.10	30.48	32.54

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตาราง 10 ผลการสอบ O-NET ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามระดับและภาค

ภาค	คะแนนเฉลี่ย		
	ป.6	ม.3	ม.6
กรุงเทพมหานคร	47.96	39.48	39.12
ภาคกลาง	43.45	35.83	33.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	40.58	34.28	30.67
ภาคเหนือ	42.08	35.53	32.82
ภาคใต้	41.17	35.29	31.59

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructionism)

การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructionism) เป็นวิธีการพัฒนาคนตั้งแต่ปฐมวัยทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้กันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างเป็นกัลยาณมิตรได้จนติดเป็นนิสัยใฝ่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต

แนวทางการเรียนการสอนใช้ 5Q คือ IQ (Intelligence Quotient) พัฒนาให้ผู้เรียนมีความเฉลียวฉลาดทางสติปัญญา มีทักษะกระบวนการคิดและมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต EQ (Emotional Quotient) พัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์ และแสดงออกอย่างเหมาะสม AQ (Adversity Quotient) พัฒนาให้ผู้เรียนสามารถทำงานภายใต้สภาวะกดดันได้ดี มีทักษะการแก้ปัญหาและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง TQ (Technology Quotient) พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีและเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม MQ (Moral Quotient) พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย

การจัดการเรียนรู้ สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท 1) เริ่มจากสิ่งที่สนใจ 2) ครูร่วมกันวางแผนการสอนโดยบูรณาการกับกิจกรรม 3) ครูวางแผนการเรียนร่วมกับผู้เรียน 4) นักเรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือทำจริง 5) ครูและนักเรียน สรุปความรู้และเก็บบันทึกผลงาน 6) นักเรียนนำเสนอผลงาน 7) ครูและนักเรียนการวิเคราะห์ประเมินผล และ 8) ครูและนักเรียนต่อยอดองค์ความรู้

กรณีศึกษารูปแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ทางปัญญาในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาคการศึกษา

(1) โรงเรียนตรุณสิขาลัย กรุงเทพมหานคร

แนวทางการเรียนการสอนใช้ 5Q คือ IQ EQ AQ TQ และ MQ

การจัดการเรียนรู้ มี 8 ขั้นตอนคือ 1) เริ่มจากสิ่งที่สนใจ 2) ครูร่วมกันวางแผนการสอนโดยบูรณาการกับกิจกรรม 3) ครูวางแผนการเรียนร่วมกับผู้เรียน 4) นักเรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือทำจริง 5) ครูและนักเรียน สรุปความรู้และเก็บบันทึกผลงาน 6) นักเรียนนำเสนอผลงาน 7) ครูและนักเรียนการวิเคราะห์ประเมินผล 8) ครูและนักเรียนต่อยอดองค์ความรู้

ผลสอบ O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

(2) โรงเรียนบ้านสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ใช้กระบวนการ 5S ในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) จุดประกายความคิด 2) สะกิดให้ค้นคว้า 3) นำไปสู่การปฏิบัติ 4) จัดองค์ความรู้ และ 5) นำเสนอความรู้การประเมินครูเป็น Facilitator จัดเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและชี้แนะ

ผลสอบ O-NET สูงกว่าร้อยละ 50

ร่องการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) สู่ทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพคนในการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ดังจะเห็นจากกรณีศึกษาของโรงเรียนตรุณสิขาลัย กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนบ้านสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้มีการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ทางปัญญา ส่งผลให้นักเรียนของทั้ง 2 โรงเรียน มีผลการสอบ ONET สูงขึ้น

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า

ไตรมาสสองของปี 2558 มีผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรวม 87,115 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 8.2 โดยผู้ป่วยโรคปอดอักเสบเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 และผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 199.0 ทั้งนี้ โรคไข้เลือดออกเริ่มมีการระบาดตั้งแต่เดือนเมษายน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ซึ่งพบผู้ป่วยถึง 28,264 ราย และคาดว่าจะมีการระบาดอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนสิงหาคม

การควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกให้ได้ผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ครู นักเรียน และประชาชนในพื้นที่ ต้องช่วยกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทุกสัปดาห์ โดยการร่วมกันเก็บบ้านให้สะอาด ปลอดภัย เพื่อไม่ให้ยุงลายเกาะพัก เก็บน้ำให้สนิทมิดชิดไม่ให้ยุงลายลงไปวางไข่ และเก็บขยะ เศษภาชนะรอบๆ บ้านและชุมชนที่จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย โดยเน้นใน 6 พื้นที่คือ โรงเรือน (บ้าน/ชุมชน) โรงเรียน (สถานศึกษา/สถานเลี้ยงเด็กเล็ก) โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงาน/กลุ่มอุตสาหกรรม และโรงธรรม (วัด/มัสยิด/โบสถ์) ทั้งนี้ ปัจจุบันยังไม่มียาต้านไวรัสไข้เลือดออก การป้องกันตัวเองไม่ให้ถูกยุงลายกัดและการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย จึงถือว่าการป้องกันที่ได้ผลดีที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

(1) **โรคที่มีกระบาดในช่วงฤดูฝน** ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ มือ เท้า ปาก ตาแดง และฉี่หนู จากข้อมูลของสำนักโรคติดต่อทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน-11 สิงหาคม 2558 มีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ 7,449 ราย ผู้ป่วยโรคปอดอักเสบ 28,316 ราย ผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก 10,650 ราย ผู้ป่วยโรคตาแดง 19,212 ราย และผู้ป่วยโรคฉี่หนู 398 ราย ดังนั้น เพื่อควบคุมโรคให้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลระบาด จึงต้องเร่งประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรับทราบสถานการณ์ และเร่งรัดมาตรการในการป้องกันโรคดังกล่าว

ตาราง 11 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง

(หน่วย : ราย)

โรค เฝ้าระวัง	2557				2558		%YOY Q2/58
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
ปอดอักเสบ	60,599	38,215	56,775	45,121	55,688	41,573	8.8
ไข้เลือดออก	4,953	8,222	16,554	11,270	7,493	24,581	199.0
มือ เท้า ปาก	9,662	19,732	27,792	8,649	9,409	7,862	-60.2
ไข้หวัดใหญ่	30,899	11,178	16,146	15,842	24,172	10,577	-5.4
บิด	2,326	2,261	2,050	1,469	1,686	1,729	-23.5
หัด	340	321	313	210	203	214	-33.3
ฉีหนู	393	462	774	634	278	424	-8.2
ไข้สมองอักเสบ	140	143	153	158	169	144	0.7
อหิวาตกโรค	2	2	6	2	2	2	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	4	3	2	5	4	7	133.3
พิษสุนัขบ้า	2	1	2	1	1	2	100.0
รวม	109,320	80,540	120,567	83,361	99,105	87,115	8.2
อัตราต่อ ประชากรแสนคน	170.6	125.7	188.2	130.1	152.2	133.8	

หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2557 เป็นข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558

ข้อมูลปี 2558 เป็นข้อมูลเบื้องต้น ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2558

ที่มา: สำนักโรคบาติวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

(2) การระบาดของโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางหรือโรคเมอร์ส จากข้อมูลองค์การอนามัยโลก พบว่า ตั้งแต่เดือนกันยายน 2555 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2558 มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 26 ประเทศ เป็นผู้ป่วยยืนยันโรคจำนวน 1,368 ราย เสียชีวิตแล้ว 489 ราย ส่วนประเทศเกาหลี ข้อมูล ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2558 มีผู้ป่วยยืนยัน 186 ราย เสียชีวิตแล้ว 36 ราย ไม่มีผู้ป่วยรายใหม่ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2558 อย่างไรก็ตาม ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีความเสี่ยงสูงเนื่องจากเมื่อต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา มีรายงานผู้ป่วยเดินทางจากประเทศตะวันออกกลางเข้าประเทศฟิลิปปินส์

สำหรับประเทศไทยพบผู้ป่วยยืนยันโรคเมอร์สจำนวน 1 ราย เป็นชายชาวโอมาน อายุ 75 ปี เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 และได้รับการดูแลรักษาพ้นจากการเป็นผู้ป่วยโรคเมอร์สแล้ว ทั้งนี้ แม้ประเทศไทยจะไม่มีผู้ป่วยโรคเมอร์สแล้ว แต่กระทรวงสาธารณสุขจะยังคงมาตรการเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์ทั่วโลกจะยุติ และมีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่อที่ครอบคลุมทุกโรค เช่น โรคไข้หวัดนก โรคติดต่อไวรัสโคโรนา โรคซาร์ส โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ 2012 รวมทั้งโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศด้านควบคุมโรคของประเทศ พ.ศ. 2559-2563 เพื่อให้เกิดระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประเทศที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

ตาราง 12 จำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิตจำแนกตามปีงบประมาณ 2551-2556

	2551	2552	2553	2554	2555	2556
โรคจิต	389,377	367,541	362,855	413,901	388,779	354,695
โรคจิตกึ่งวล	339,438	335,190	328,185	321,931	348,770	319,395
โรคซึมเศร้า	148,240	165,785	154,242	186,651	222,168	223,564
โรคลมชัก	116,090	122,773	133,102	139,794	158,543	148,698
ผู้ติดสารเสพติด	117,233	113,346	107,871	152,155	208,543	173,763
ปัญญาอ่อน	33,561	30,754	36,028	33,619	40,171	45,608
ออติสติก	-	2,401	6,103	6,945	25,537	27,885
ปัญหาสุขภาพจิต อื่น ๆ	266,257	274,581	338,623	394,505	416,915	397,293
ผู้ที่พยายามฆ่า ตัวตายหรือฆ่า ตัวตาย	28,222	28,175	27,576	24,887	21,195	43,500
รวม	1,438,418	1,440,546	1,494,585	1,674,388	1,830,621	1,734,401

ที่มา: ศูนย์สุขภาพจิตที่ 1-19 และกลุ่มพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

(3) โรคซึมเศร้าและปัญหาการฆ่าตัวตาย ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าและผู้ที่ยพยายามฆ่าตัวตายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากข้อมูลกรมสุขภาพจิต พบว่าในปีงบประมาณ 2556 มีผู้ป่วยทางสุขภาพจิตเข้ารับการรักษากว่า 1.7 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยโรคจิต โรคจิตกึ่งวล และโรคซึมเศร้า โดยผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 186,651 คนในปี 2554 เป็น 222,168 คนในปี 2555 และ 223,564 คนในปี 2556 และพบผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นจาก 21,195 คนในปี 2555 เป็น 43,500 คนในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นถึง 2 เท่า และในจำนวนนี้สามารถฆ่าตัวตายสำเร็จกว่า 3,900 คน เฉลี่ยเดือนละ 328 คน/วันละ 10-12 คน หรือเฉลี่ยทุก 2 ชั่วโมงจะมีคนฆ่าตัวตายสำเร็จ 1 คน โดยผู้ชายมีอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่าผู้หญิง คิดเป็นอัตรา 9.70 คนต่อประชากรแสนคน ขณะที่ผู้หญิงมีการฆ่าตัวตายคิดเป็นอัตรา 2.58 คนต่อประชากรแสนคน วิธีการที่ใช้ฆ่าตัวตายมากที่สุดคือ แหวนคอ รองลงมาเป็นการใช้สารปรอทหรือพิษ ยาฆ่าแมลง และการใช้อาวุธปืน โดยสาเหตุการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มาจากปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว และมีปัญหาชีวิตที่สะสมมานานทั้งปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาจากการเจ็บป่วยเรื้อรัง

แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านมีอาการและความรู้สึกนึกคิดดังต่อไปนี้หรือไม่

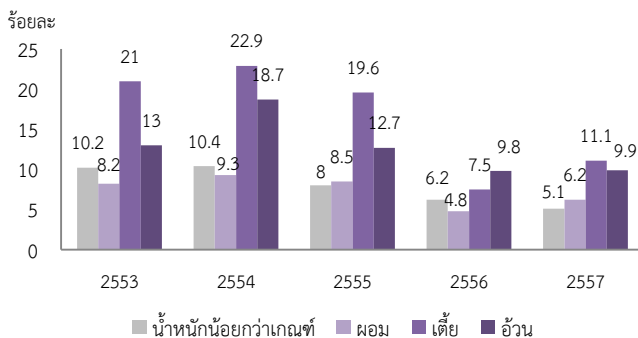
1. รู้สึกจิตใจหม่นหมองหรือเป็นทุกข์จนอยากร้องไห้ (เกือบตลอดทั้งวัน)
2. รู้สึกหมดอาลัยตายอยาก
3. รู้สึกไม่มีความสุข หมดสนุก กับสิ่งที่ชอบและเคยทำ
4. คิดอะไรได้ช้ากว่าปกติ
5. รู้สึกอ่อนเพลียง่ายเหมือนไม่มีแรง
6. นอนหลับๆ ตื่นๆ หลับไม่สนิท
7. รู้สึกสิ้นหวัง เป็นทุกข์จนไม่อยากจะมีชีวิตอยู่ต่อไป
8. กำลังคิดฆ่าตัวตาย

คำถามข้อ 1-6 เป็นคำถามของแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้า ถ้าตอบว่า “มี” ตั้งแต่ 3 ข้อขึ้นไป หมายถึงมีภาวะซึมเศร้า ควรได้รับการปรึกษาหรือพบแพทย์เพื่อการบำบัดรักษา

คำถามข้อ 7-8 เป็นคำถามของแบบคัดกรองความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ถ้าตอบว่า “มี” ตั้งแต่ 1 ข้อขึ้นไป หมายถึงมีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ควรได้รับการปรึกษาหรือพบแพทย์เพื่อการบำบัดรักษา

ที่มา: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพ 4 ภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-5 ปี

ที่มา: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

สอดคล้องกับสถิติจำนวนผู้มาขอรับบริการในคลินิกคลายเครียดของหน่วยบริการสังกัดกรมสุขภาพจิตที่เพิ่มขึ้นจาก 28,345 คนในปีงบประมาณ 2556 เป็น 30,130 คนในปีงบประมาณ 2557 และจำนวนผู้รับบริการปรึกษาปัญหาทางสายด่วน 1323 ที่เพิ่มขึ้นจาก 58,966 คนในปีงบประมาณ 2556 เป็น 60,562 คนในปีงบประมาณ 2557

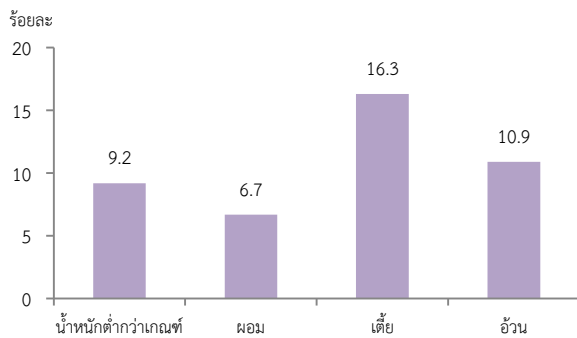
การส่งเสริมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพื่อภาวะโภชนาการของเด็กไทยที่ดีขึ้น

จากข้อมูลสำนันโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข พบว่า เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ยังมีปัญหาด้านภาวะโภชนาการ โดยในปี 2557 พบเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 5.1 ผอมร้อยละ 6.2 เตี้ยร้อยละ 11.1 และอ้วนร้อยละ 9.9 สอดคล้องกับผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 (MICS 4) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่พบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 9.2 มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ผอมกว่าเกณฑ์มาตรฐาน) ร้อยละ 6.7 และมีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (เตี้ยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน) ร้อยละ 16.3 โดยภาวะทุพโภชนาการมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของแม่และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาจะมีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผอมและเตี้ยกว่าเกณฑ์มาตรฐานในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษา เช่นเดียวกับเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนยากจนจะมีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผอมและเตี้ยกว่าเกณฑ์มาตรฐานสูงกว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวย

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558–30 กันยายน 2559 และอยู่ในครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน โดยจะจ่ายเงินอุดหนุนรายละ 400 บาทต่อคนต่อเดือนเป็นเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคมและเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีภาวะโภชนาการที่ดีขึ้น

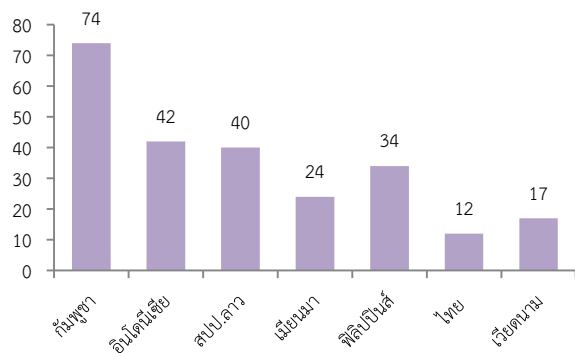
นอกจากนี้ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาภาวะโภชนาการของเด็กให้ดีขึ้น เนื่องจากนมแม่เป็นรากฐานเริ่มต้นของการส่งเสริมสุขภาพของเด็กในช่วงระยะ 2-3 ปีแรกของชีวิต มีสารอาหารครบถ้วน ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันโรคสูง ช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโตและการพัฒนาด้านร่างกายที่สมส่วนและพัฒนาด้านสมอง โดยผลวิจัยทั่วโลกยืนยันตรงกันว่าเด็กที่กินนมแม่จะมีไอคิวสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้กิน นอกจากนี้ ยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะในครัวเรือนที่ยากจนซึ่งมีสัดส่วนของเด็กที่มีปัญหาภาวะทุพโภชนาการสูง

แผนภาพ 5 ภาวะโภชนาการในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จากผลการสำรวจ MICS 4

ที่มา: การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 (MICS 4) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 6 เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว ในช่วงปี 2552-2556 (%)

ที่มา: UNICEF

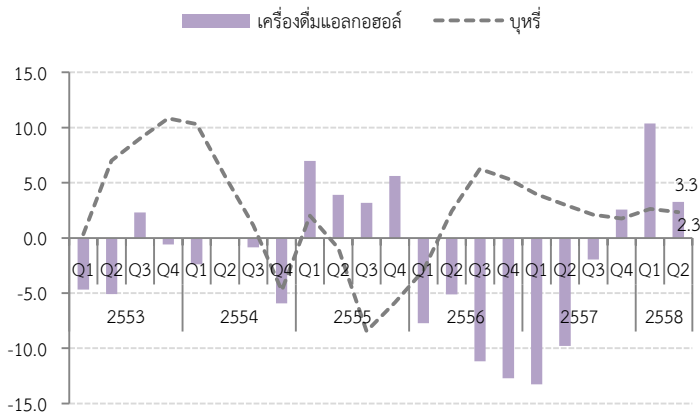
อย่างไรก็ตาม อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำ จากผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 (MICS 4) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มีเด็กเพียงร้อยละ 46.3 ที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด มีเด็กอายุ 12-15 เดือนร้อยละ 32.4 ที่ยังกินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี และมีเด็กอายุ 20-23 เดือนร้อยละ 17.8 ที่ยังกินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี และเมื่อพิจารณาเฉพาะอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวในช่วง 6 เดือนแรกหลังคลอดพบว่า มีเพียงร้อยละ 12.3 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมากและต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน ขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลก² อยู่ที่ร้อยละ 38

จากผลการศึกษาของสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี 2556 ในกลุ่มแม่และญาติที่มีบุตรอายุ 6-12 เดือนจาก 5 ภูมิภาค พบว่า สาเหตุอันดับหนึ่งที่แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ติดต่อกันไม่ถึง 6 เดือน เกิดจากความเชื่อที่ว่าตนเองมีน้ำนมไม่เพียงพอ ร้อยละ 46 รองลงมา ได้แก่ ความกังวลว่านมแม่จะมีสารอาหารไม่เพียงพอ ร้อยละ 18 ต้องกลับไปทำงาน ร้อยละ 17 ที่ทำงานให้กลับไปทำงาน ร้อยละ 13 และแม่ไม่ได้อยู่กับลูก ร้อยละ 10 รวมทั้งแม่มีปัญหาด้านสรีระ มีโรคประจำตัว คิดว่าการให้นมแม่เป็นเรื่องยาก บางส่วนเคยเลี้ยงลูกคนก่อนด้วยนมผงแล้วลูกแข็งแรง สถานที่ทำงานไม่เอื้ออำนวยและไม่สะดวกในการให้นมในที่สาธารณะ จึงทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับนมแม่จนครบ 6 เดือน

ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้น โดย (1) เร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งในโรงพยาบาลทั่วประเทศและสื่อประชาสัมพันธ์ทั่วไป (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดมมนมแม่และสถานที่ดูแลทารกและเด็กในที่ทำงานหรือใกล้เคียงให้มากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันยังขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้บริหารของสถานประกอบการ (3) บังคับใช้กฎหมายสิทธิการลาคลอด 3 เดือน ให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยให้ได้รับเงินเดือนเต็มและครบ 3 เดือน และ (4) ผลักดันร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. เพื่อควบคุมการส่งเสริมการตลาดของอาหารทารกและเด็กเล็ก และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก และสร้างความมั่นใจว่าประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารทารกและเด็กเล็ก

² อ้างจากรายงาน The State of the World's Children 2015 ของ UNICEF เป็นข้อมูลร้อยละของเด็กอายุ 0-5 เดือน ที่ถูกเลี้ยงด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวในช่วง 24 ชั่วโมงก่อนการสำรวจ

แผนภาพ 7 การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือน
หมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง 13 อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
รวม	32.7	31.5	30.0	32.0	31.5	32.2	32.3
15-24 ปี	23.5	23.7	22.2	24.3	23.7	26.2	25.2
25-59 ปี	38.7	36.8	35.4	37.5	37.3	38.1	38.2
60 ปีขึ้นไป	19.3	18.1	16.4	17.8	16.6	16.2	18.4

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

ตาราง 14 อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามเพศ

เพศ	2547	2549	2550	2552	2554	2556	2557
ชาย	55.5	54.6	52.3	54.5	53.4	54.0	53.0
หญิง	10.3	9.8	9.1	10.8	10.9	11.8	12.9

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืเพิ่มขึ้น และยังต้องเฝ้าระวังการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจาก 32,898 ล้านบาทในไตรมาสสองปี 2557 เป็น 33,971 ล้านบาทในไตรมาสนี้ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรืเพิ่มขึ้นจาก 14,864 ล้านบาทในไตรมาสสองปี 2557 เป็น 15,212 ล้านบาทในไตรมาสนี้ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3

จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำจะมีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรืเฉลี่ยประมาณเดือนละ 423 บาท โดยกลุ่มวัยทำงาน 25-59 ปี มีค่าใช้จ่ายเดือนละ 470 บาท กลุ่มเยาวชน 15-24 ปี มีค่าใช้จ่ายเดือนละ 409 บาท และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายเดือนละ 208 บาท สำหรับผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณเดือนละ 459 บาท โดยกลุ่มวัยทำงานมีค่าใช้จ่ายเดือนละประมาณ 488-524 บาท กลุ่มเยาวชนมีค่าใช้จ่ายเดือนละ 249 บาท และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีค่าใช้จ่ายเดือนละ 345 บาท

นอกจากนี้ ยังพบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557 มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 17.7 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการดื่มร้อยละ 32.3 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.2 ในปี 2556 โดยกลุ่มแรงงาน 25-59 ปี มีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.6 และเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่าเพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง 4 เท่า อย่างไรก็ตาม เพศหญิงก็มีแนวโน้มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 9.1 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 12.9 ในปี 2557

ขณะที่กลุ่มเยาวชน 15-24 ปี มีอัตราการดื่มลดลงจากร้อยละ 26.2 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 25.2 ในปี 2557 หรือลดลงร้อยละ 4.0 อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องเพราะเยาวชนยังสามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายเนื่องจากมีสถานบริการและร้านขายปลีกกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวนมากโดยเฉพาะบริเวณใกล้สถานศึกษาหรือหอพัก และสถานบริการหรือผู้ขายก็ยินยอมและปล่อยปละละเลยให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าไปใช้บริการและสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยไม่ตรวจดูอายุ ซึ่งนอกจากจะทำให้จำนวนนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นแล้วยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาทั้งอุบัติเหตุ ยาเสพติด อาชญากรรม และการทะเลาะวิวาท

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 เรื่อง การควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ

มาตรการ	บทลงโทษ
(1) ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (1.1) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ (1.2) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ (1.3) เปิดทำการเกินกว่าเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ (1.4) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ (1.5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไปในสถานที่ของตน	- ผู้ใดฝ่าฝืน ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดและห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีกเป็นเวลา 5 ปี และหากอยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาตก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และไม่ให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลา 5 ปี - กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีก - ในการสั่งเพิกถอนหรือสั่งปิด หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่ามีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย กรณีที่เป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุราและห้ามมิให้ออกใบอนุญาตขายสุราให้อีก
(2) สถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเสียงแก่ผู้อาศัยในบริเวณใกล้เคียง	- ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญทางเสียงนั้นให้แล้วเสร็จภายในเวลา 30 วัน และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้หยุดการใช้เสียงที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ - หากครบกำหนด 30 วัน เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวยังไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดและห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีกเป็นเวลา 5 ปี และหากอยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาตก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และไม่ให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลา 5 ปี
(3) ห้ามมิให้มีสถานที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา	- หากผู้ใดฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเด็ดขาดและเคร่งครัด รวมทั้งให้มีอำนาจในการสั่งปิดสถานที่ดังกล่าวทันที

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง วันที่ 23 กรกฎาคม 2558

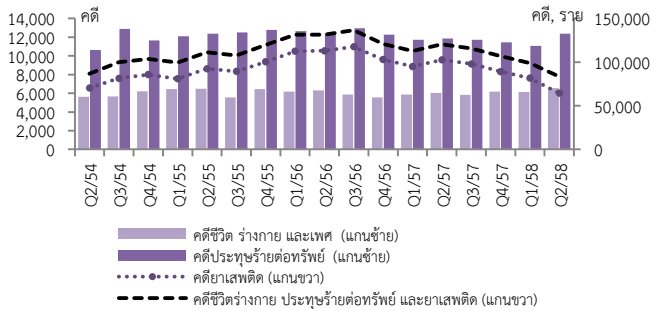
จากผลการศึกษาการกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ปี 2557³ ของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่าในรัศมี 500 เมตรจากรั้วสถาบันจำนวน 15 แห่ง มีจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น 2,869 ร้าน และเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะ 11 พื้นที่ที่เคยสำรวจเมื่อปี 2552 พบว่าในระยะเวลา 5 ปี มีจุดจำหน่ายเพิ่มขึ้นถึง 1,036 ร้าน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 72 และเมื่อพิจารณาเฉพาะสถานบันเทิงพบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12 สำหรับในส่วนของการพักยังมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึงร้อยละ 7 โดยจุดจำหน่ายประมาณร้อยละ 60 อยู่ในระยะ 300 เมตรจากรั้วสถาบัน แม้ที่ผ่านมาจะมีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาตั้งแต่ปี 2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการออกนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาอย่างต่อเนื่อง แต่การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ

ดังนั้น หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงได้ออกมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ในการลงโทษผู้ประกอบกิจการที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างเด็ดขาด ทั้งผู้ประกอบการที่ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ ผู้ประกอบการที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ผู้ประกอบการที่เปิดทำการเกินกว่าเวลาที่กฎหมายบัญญัติ ผู้ประกอบการที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ ผู้ประกอบการที่ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไปในสถานที่ของตน ผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเสียงแก่ผู้ที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง และห้ามมิให้มีสถานที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2558 ที่ผ่านมา

การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ควรขยายผลอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การลด ละ

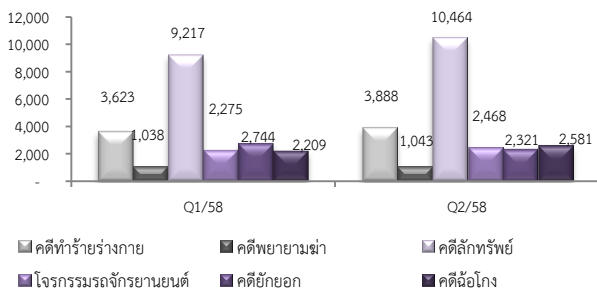
³ ศึกษาโดย ผศ.ดร.ภัทรกร พลพาณิชย์ อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำการศึกษาในรัศมี 500 เมตรจากรั้วสถาบันจำนวน 15 แห่ง ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มรภ.สวนสุนันทา/มรภ.สวนดุสิต 3) มรภ.บ้านสมเด็จเจ้าพระยา/มรภ.ธนบุรี 4) มรภ.จันทระเกษม 5) ม.ศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) 6) ม.หอการค้าไทย 7) ม.เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพและวิทยาเขตปทุมวัน) 8) ม.รามคำแหง 9) ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ 10) ม.เกษตรศาสตร์ (บางเขน) 11) ม.รังสิต 12) ม.ธรรมศาสตร์ (รังสิต) 13) ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 14) ม.มหิดล (ศาลายา) 15) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แผนภาพ 8 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิตร่างกาย และเพศ และคดียาเสพติด รายไตรมาสปี 2554-2558

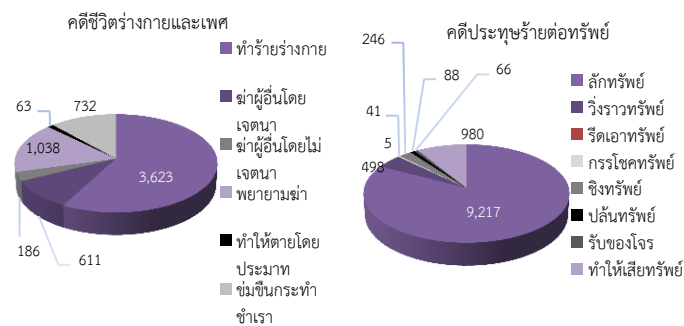
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2558)

แผนภาพ 9 สถิติประเภทข้อหา ไตรมาส 1-2/2558

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2558)

แผนภาพ 10 สถิติข้อมูลคดีชีวิตร่างกายและเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ไตรมาส 2/2558

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2558)

เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างถาวร จากรายงานการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษา ปี 2557⁴ พบว่ามีผู้งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาสูงถึงร้อยละ 83.4 โดยจำแนกเป็นงดตลอดเทศกาลร้อยละ 39.4 งดเป็นบางช่วงร้อยละ 23.2 และไม่งดแต่ลดปริมาณร้อยละ 20.8 ขณะที่เพียงร้อยละ 16.6 ที่ดื่มไม่แตกต่างจากช่วงก่อนเข้าพรรษา สาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างงดดื่มสุราได้ตลอดเทศกาล ร้อยละ 24.2 ระบุว่ามาจากการรณรงค์สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือสุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และช่วยลดความรุนแรงในครอบครัว ขณะที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพได้ร่วมสร้างชุมชนน่าอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 172 แห่ง และมีการลงนามในบันทึกข้อตกลง “ร่วมสร้างสังคมปลอดบุหรี่ โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง” พร้อมทั้งร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ในการรณรงค์ “ดื่มไม่ขับ และไม่ดื่ม” เนื่องในโอกาสเทศกาลเข้าพรรษา และในวโรกาสวันเฉลิมพระชนพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

คดีทำร้ายร่างกายและลักทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ไตรมาสสองของปี 2558 คดีอาญารวมมีการรับแจ้ง 83,287 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 30.9 และ 15.8 ตามลำดับ คดียาเสพติดมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 77.3 ของคดีอาญารวม โดยรับแจ้ง 64,352 คดี ลดลงร้อยละ 37.3 และ 21.3 ตามลำดับ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์รับแจ้ง 12,385 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 และ 11.9 ตามลำดับ โดยคดีลักทรัพย์มีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 84.5 สำหรับคดีชีวิตร่างกายและเพศรับแจ้ง 6,550 คดี ลดลงร้อยละ 8.8 และ 6.8 ตามลำดับ โดยคดีทำร้ายร่างกายมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 55.3

แนวทางหนึ่งในการลดปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะนี้ โดยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม ได้แก่ การจัดระเบียบสังคม⁵ ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกทางสังคม การยกระดับมาตรฐานการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต

⁴ สํารวจโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุราร่วมกับศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 21 ตุลาคม 2557 ถึง 10 พฤศจิกายน 2557 โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ใน 25 จังหวัดทั่วประเทศ ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี ชลบุรี กาญจนบุรี นครนายก สระบุรี เพชรบุรี เชียงใหม่ พะเยา พิษณุโลก สุโขทัย นครสวรรค์ มุกดาหาร นครพนม ยโสธร มหาสารคาม ชัยภูมิ สุรินทร์ อุตรดิตถ์ นครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี และตรัง จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 7,081 ตัวอย่าง

⁵ การจัดระเบียบสังคม อาทิ การจัดระเบียบรถบริการขนส่งสาธารณะ รถจักรยานยนต์รับจ้าง ขจัดผู้มีอิทธิพลที่แสวงหาประโยชน์จากวินเลื้อนโดยการจดทะเบียนเป็นรถป้ายเหลืองประมาณ 92,000 คัน เตรียมจัดตั้งเป็นสหกรณ์หรือสมาคมรถจักรยานรับจ้าง การจัดระเบียบรถตู้สาธารณะ ยึดหลัก ไม่กีดขวางจราจร ปลอดภัย และขจัดผู้มีอิทธิพลการจัดระเบียบรถแท็กซี่ ต้องไม่ให้เอาเปรียบผู้โดยสารโดยคิดเกินกว่าอัตราค่าเดินทางจริงอย่างเข้มงวด การดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะแรกการบังคับใช้กฎหมายและจัดระเบียบอย่างเข้มงวด ระยะที่ 2 และ 3 คือ การแก้ไขปัญหาอย่างถาวร รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาต่อไป

ตามประกาศของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 4 มาตรา 7 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558 ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม 3 เรื่อง ได้แก่ การจัดตั้งแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญา การจัดตั้งแผนก คดียาเสพติดในศาลอาญา และการจัดตั้งแผนกคดีค้ำนุชย์ในศาลอาญา

เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (1) พิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของ เจ้าหน้าที่รัฐที่อยู่ในเขตอำนาจและที่โอนมาตามกฎหมาย (2) ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ เกี่ยวกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลอาญา และให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญา เป็นผู้รับผิดชอบงานในแผนกหนึ่งคน และให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจัดให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐจำนวนตามที่เห็นสมควร เป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ

เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดียาเสพติดในศาลอาญา คดียาเสพติด" หมายความว่า คดี ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดียาเสพติด ให้มีผู้พิพากษา หัวหน้าแผนกคดียาเสพติดในศาลอาญาเป็นผู้รับผิดชอบงานในแผนกหนึ่งคน และให้อธิบดีผู้ พิพากษาศาลอาญาจัดให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านคดียาเสพติดจำนวนตามที่ เห็นสมควรเป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดียาเสพติด

เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดีค้ำนุชย์ในศาลอาญา "คดีค้ำนุชย์" หมายความว่า คดี ที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำนุชย์ พ.ศ. 2551 ไม่ว่าจะมีข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม และให้ หมายความว่ารวมถึงกรณีที่มีการขอให้ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำนุชย์ พ.ศ. 2551 ให้มีผู้ พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีค้ำนุชย์ในศาลอาญาเป็นผู้รับผิดชอบงานในแผนกหนึ่งคน และ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจัดให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านคดีค้ำนุชย์จำนวน ตามที่เห็นสมควรเป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีค้ำนุชย์

ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมทั้งสามฉบับได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132 ตอนที่ 51 ก วันที่ 12 มิถุนายน 2558 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2558

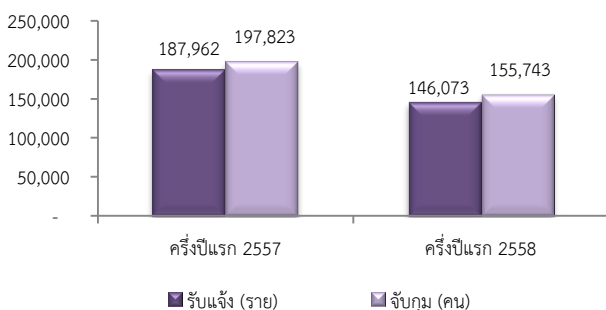
ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา เรื่องการจัดตั้งแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐใน ศาลอาญา การจัดตั้งแผนกคดียาเสพติดในศาลอาญา และการจัดตั้งแผนกคดีค้ำนุชย์ในศาลอาญา เล่ม 132 ตอนที่ 51 ก วันที่ 12 มิถุนายน 2558

ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการปราบปรามการกระทำความผิดอาชญากรรมเฉพาะทาง เช่น การโจรกรรมรถจักรยานยนต์ การค้ำนุชย์ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น กล้องวงจรปิด (CCTV) ระบบบอกตำแหน่งพิกัด (GPS) การเพิ่มประสิทธิภาพสายตรวจให้มีความพร้อมในการระงับเหตุและความถี่การตรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พื้นที่เสี่ยงร่วมกับตำรวจปราบปรามยาเสพติดปราบปรามผู้มีอิทธิพล ตรวจจับอาวุธสงคราม อบรมชุมชนทุกประเภท การกำหนดมาตรการเชิงรุกและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเฉียบขาดในการกวดขัน ควบคุม ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

สถานการณ์ยาเสพติดดีขึ้นจากการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การปราบปรามยาเสพติดในครึ่งปีแรก 2558 มีการรับแจ้ง 146,073 คดี ลดลงจากครึ่งปีแรกของปี 2557 ร้อยละ 22.3 ทั้งนี้ เป็นผลจากการที่รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพทั้งด้านการสืบสวนปราบปราม จับกุมผู้ผลิตผู้ค้า ผู้ลำเลียงยาเสพติดในทุกระดับทั้งในและต่างประเทศอย่างจริงจัง เน้นการสกัดกั้นจุดเสี่ยงและจุดตัดตามแนวชายแดนป้องกันไม่ให้เข้าสู่พื้นที่ขึ้นใน อาทิ การปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย 4 ประเทศ (จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย) การจัดระเบียบเฝ้าระวังสถานบริการและสถานประกอบการ การเร่งรัดดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สิน และฟอกเงินผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกัน/เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การสกัดกั้นไม่ให้ยาที่ใช้ในการรักษาโรคไปใช้เป็นสารตั้งต้นยาเสพติด เพื่อแก้ปัญหการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน การกำหนดมาตรการในการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุมและแพร่ระบาดของยาเสพติด การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำพร้อมทั้งควบคุม ดูแลความประพฤติของเจ้าหน้าที่ในทุกระดับชั้น การเอ็กซ์เรย์เจ้าหน้าที่ทุกนายตามโครงการ "เจ้าหน้าที่สีขาว" และป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อขบวนการค้ายาเสพติดหรือเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ ติดตามให้ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดรายงานตัวเข้ารับการรักษาโดยสมัครใจ พร้อมทั้งมีกลไกการติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

แผนภาพ 11 สถิติข้อมูลการปราบปรามยาเสพติดครึ่งปีแรก 2557-2558

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2558)

ตาราง 15 ผลการดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามแก้ไขปัญหายาเสพติดในรอบ 6 เดือน

การจับ/ชงกลาง	จำนวน
รับแจ้ง	146,073 ราย
จับกุม/ลักค้า	155,743 คน
ยาบ้า	26,267,741 เม็ด
ไอซ์	597.26 กิโลกรัม
เฮโรอีน	24.33 กิโลกรัม
กัญชาแห้ง	8,725.94 กิโลกรัม
โคเคน	7.39 กิโลกรัม
กระท่อม	36,778.62 กิโลกรัม
ฝิ่น	236.74 กิโลกรัม
ยาแก้ไอ	606.27 กิโลกรัม
ยัดทรัพย์	1,173 ราย
มูลค่าทรัพย์สินที่ยึดได้	504.07 ล้านบาท

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย จีน ลาว เมียนมา ไทย

โครงการปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยก่อตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของกลุ่มประเทศภาคีในกลุ่มแม่น้ำโขง ที่จะปฏิบัติการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาค และมุ่งหวังให้แม่น้ำโขงปลอดภัยจากการลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งสารตั้งต้น และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ประกอบด้วยประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และไทย ในปี 2556 จัดตั้งศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะที่ 1 และในปี 2558 ไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพในระยะที่ 2 เริ่มดำเนินการระหว่างวันที่ 12 มกราคม 2558 ถึง 12 มีนาคม 2558 ระยะเวลา 2 เดือน โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (Safe Mekong Coordination Center: SMCC) ณ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นศูนย์ประสานการข่าวและการปฏิบัติการระหว่าง 4 ประเทศ โดยให้แต่ละประเทศส่งเจ้าหน้าที่ประเทศละ 2 นาย ประจำที่ศูนย์ประสานงานฯ โดยผลจากความร่วมมือกันในการลงพื้นที่ปฏิบัติการตามภารกิจอย่างจริงจังและต่อเนื่องของทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ การตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด การปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมาย การลาดตระเวนทางน้ำ การสืบสวนหาข่าวและปฏิบัติการติดตามบุคคลตามหมายจับ การเฝ้าตรวจและชุ่มโจมตีสวนการค้ายาเสพติด ผลการปฏิบัติการทำให้สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ถึง 3,398 คน ยึดของกลางยาบ้า 25,884,580 เม็ด ไอซ์ 52.54 กิโลกรัม เฮโรอีน 1,556.97 กิโลกรัม มอร์ฟีน 48.9 กิโลกรัม ฝิ่น 179.05 กิโลกรัม และยึดสารตั้งต้น ซูโดอีเฟรดิน 293 กิโลกรัม กาเฟอีน 8,153.25 กิโลกรัม สาร Methylene chloride 20 ตัน สารเคมีอื่นๆ 10,300 กิโลกรัม และผงแป้งขาว 200 กิโลกรัม ซึ่งสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ หากถูกลักลอบนำเข้าไปจนถึงแหล่งผลิตได้ จะสามารถผลิตเป็นยาบ้าได้ถึง 167,175,000 เม็ด คิดเป็นมูลค่าถึง 8,358,750,000 บาท ซึ่งจากผลการดำเนินการส่งผลต่อการปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรมจนสถานการณ์การลักลอบลำเลียงยาเสพติดในกลุ่มแม่น้ำโขงลดลง และสัมฤทธิ์ผลอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยจึงดำเนินการตามโครงการปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะที่ 2 ส่วนขยายต่อไป เริ่มดำเนินการในห้วงตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม 2558 ถึง 11 กันยายน 2558

ที่มา: การประชุมแนวทางการปฏิบัติงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศด้านปราบปรามยาเสพติด วันที่ 29 กรกฎาคม 2558 ณ ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (Safe Mekong Coordination Center) จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบันยาเสพติดแพร่ระบาดรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่น สาเหตุหลักเป็นเพราะความอยากรู้อยากลองและค่าเงินที่มีเงินดอลลาร์จากเงื้อมมือตัว จำนวนไม่น้อยเปลี่ยนสถานะจากผู้เสพเป็นผู้ค้า หรือที่เรียกกันว่า เด็กเดนยา เพียงเพื่อต้องการเงินมาหาซื้อยาเสพติด แต่วิวัฒนาการของวัยรุ่นกำลังเปลี่ยนแปลงไปจากยาเสพติด หันไปเสพยาเสพติดที่ดื่มควบคู่กับน้ำอัดลม เพราะทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้มและความสุขได้ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นค่าที่นิยมผิดเพี้ยนไป บางรายอาจถึงขั้นทำให้เสียชีวิตได้ นอกจากนี้ยังมีการนำยาพิษไปใช้เช่นสารตั้งต้นยาเสพติด เช่น ยาโปรโคดีล หรือที่วัยรุ่นนิยมเรียกกันว่า "ยาโปร" ยาประเภทนี้จำหน่ายในร้านขายยาทั่วไป และไม่สามารถตรวจหาสารเสพติดเจอเหมือนยาเสพติด เป็นยาที่กินควบคู่กับน้ำอัดลมหรือน้ำที่มีรสหวาน บางครั้งก็เป็นยาแก้ไอกับน้ำอัดลม ซึ่งมีฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อกินไปนานๆ จะทำให้เกิดการติดยา และต้องเพิ่มปริมาณยาขึ้นไปเรื่อยๆ จาก 20 เม็ด ก็เพิ่มขึ้นเป็น 60 เม็ด ซึ่งฤทธิ์ของยาจะทำให้วังงซึม แต่ถ้ากินควบคู่กับแอลกอฮอล์จะทำให้ฤทธิ์เพิ่มขึ้น แต่ถ้ากินเกินปริมาณที่แพทย์กำหนดจะทำให้เกิดอาการประสาทหลอนและเกิดการชักได้ โดยปกติยานี้ถือว่าเป็นยาอันตราย จะต้องมีการควบคุมและสั่งมียาโดยเภสัชกรเท่านั้น อีกกลุ่มคือยาแก้ปวด ที่ออกฤทธิ์ระงับการปวดอย่างรุนแรงหรือระดับปานกลางที่ยากแก้ปวดชนิดอื่นไม่สามารถระงับได้ เพราะมีส่วนผสมของมอร์ฟีน แต่นำมาใช้ผิดวิธีอาจทำให้เสพติดและเสียชีวิตได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เข้มงวดกับร้านขายยา เพื่อสกัดกั้นไม่ให้มีการนำยาที่ใช้ในการรักษาโรคไปใช้เพื่อสารตั้งต้นยาเสพติด หวังแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

ที่มา: มหันตภัยยาเสพติดพิษร้ายคร่าสังคม-เยาวชน โดย พรรณทิภา จิตราวุฒิพร

การสร้างพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยต่อคนเดินเท้าเพื่อลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรทางบก

สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในไตรมาสสองของปี 2558 มีการรับแจ้งคดีอุบัติเหตุจราจร 15,136 ราย ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 3.4 และ 7.5 มีผู้เสียชีวิต 1,391 รายลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 และจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 11.8 และ 9.3 ตามลำดับ มูลค่าความเสียหาย 70 ล้านบาท ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 และจากไตรมาสก่อนหน้า ร้อยละ 33.3 และ 12.5 ตามลำดับ ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดได้แก่ รถจักรยานยนต์ และรถยนต์นั่งตามลำดับ การบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัดต่อเนื่องและเท่าเทียมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อลดการสูญเสีย

นอกจากนี้ ความปลอดภัยของคนเดินเท้าเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ จากสถิติอุบัติเหตุทางถนนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพบว่า คนเดินเท้ามีความเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด และข้อมูลจากศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (2557) พบว่า อุบัติเหตุรถยนต์ชนคนเดินเท้าเสียชีวิตมีประมาณร้อยละ 15 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพถนนมีปัจจัยเสี่ยงต่อคนเดินถนนค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นบนถนนที่ไม่มีเกาะกลาง เช่น ถนนโศกมนตรี ประมาณร้อยละ 60 ของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับคนเดินเท้าทั้งหมด และคนเดินข้ามถนนมักถูกรถชนในช่วงทางตรงและทางแยก การฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรบริเวณทางแยกจัดได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญด้านความปลอดภัยทางถนนที่กำลังได้รับความสนใจในหลายประเทศ เพราะเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนที่รุนแรง และก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นอย่างมากในประเทศไทย แม้ว่าการเกิดอุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรบริเวณทางแยกมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนอุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากผู้ขับขี่ทั้งหมด หากผู้ขับขี่รถยนต์มักจะเร่งความเร็วในบริเวณทางแยกของถนน ก่อให้เกิดอุบัติเหตุที่มีความรุนแรงและสูญเสียเพิ่มขึ้นมากด้วย

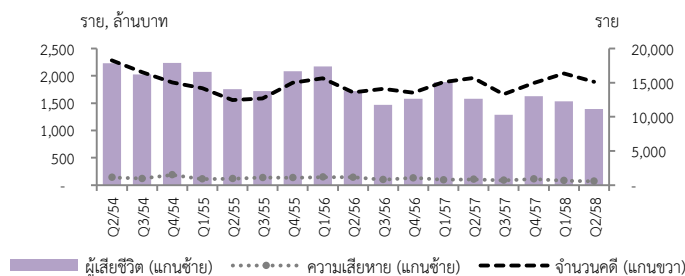
ดังนั้น เพื่อสร้างมิติตามความปลอดภัยในการป้องกันหรือคุ้มครองการบาดเจ็บและการสูญเสียในกลุ่มคนเดินเท้า จึงควรมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาคาดการใช้รถใช้ถนน และการปฏิบัติตามกฎจราจร การกำหนดความเร็วของการขับขี่รถยนต์ให้เหมาะสมกับประเภทของถนน เช่น ถนนในเขตเมือง เขตชุมชน ทางหลวง ทางหลวงชนบท ผู้ขับขี่ควรตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการใช้รถใช้ถนนที่เอื้อต่อความปลอดภัยของทุกคน ร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติตาม

ตาราง 16 แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558–2562

วันที่ 10 มีนาคม 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558–2562	เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการทำงาน เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
วัตถุประสงค์	1) เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558–2562 เป็นแผนชี้นำในการดำเนินงานควบคุมปัญหายาเสพติดและลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดระยะ 5 ปี 2) เพื่อบูรณาการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องมุ่งไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว 3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
8 ยุทธศาสตร์หลัก	1) การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) การควบคุมตัวและผู้ค้ายาเสพติด 3) การแก้ไขปัญหายาเสพติดยาเสพติด 4) ความร่วมมือระหว่างประเทศ 5) การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม 6) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด 7) การมีส่วนร่วมภาคประชาชน 8) การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ
มอหมาย	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีให้สอดคล้องรองรับกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558–2562 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป

ที่มา: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2558

แผนภาพ 12 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบก ตาย และมูลค่าความเสียหาย รายไตรมาสปี 2554–2558

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2558)

กฎหมาย เช่น การใช้ความเร็วตามที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับผู้ใช้รถใช้ถนนให้เข้าใจและปฏิบัติตามกฎจราจรข้อบังคับ และบทลงโทษส่งเสริมให้ผู้ขับขี่มีความตระหนักถึงการขับขี่รถในสภาพที่ร่างกายมีความพร้อม มีความตื่นตัวขณะขับขี่และมีการปรับพฤติกรรมขับขี่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมจริงบนถนน รวมทั้งการกวาดขึ้น จักรกผู้กระทำผิดที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมาลงโทษตามกฎหมายอย่างไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนการเพิ่มมาตรการในบทลงโทษเพื่อให้ผู้ขับขี่เกรงกลัว

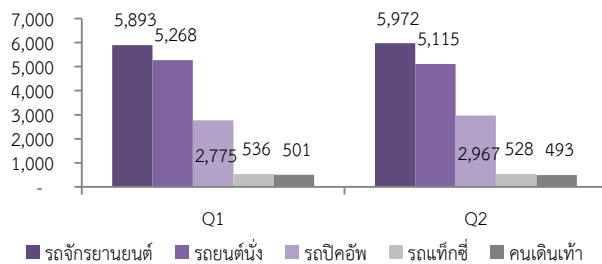
การแข่งขันในทางสาธารณะ: ปัญหาเรื้อรังจากคึกคะนอง

การแข่งขันในทางสาธารณะถือเป็นอีกปัญหาหนึ่งในสังคมที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีความคึกคะนอง แม้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ของสังคมไทยหากแต่เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนรำคาญและได้รับอันตรายในการเดินทาง โดยในช่วงเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา จากสถิติการโทรแจ้งเบาะแสการชุมนุมของเด็กแว้นผ่านสายด่วนจราจร 1197 พบว่า ถนนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการร้องเรียนมากที่สุดได้แก่ ถนนวิภาวดีรังสิตตรงข้ามสนามบินดอนเมือง และช่วงแยกลาดพร้าว ถนนประชาอุทิศบริเวณปากซอยประชาอุทิศ 90 ถนนสรองประภามุงหน้าทางด่วนศรีสมาน ช่วงต่างระดับสายใต้มุ่งหน้าทางต่างระดับฉิมพลีบริเวณสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ ถนนอักษะมุ่งหน้าพุทธมณฑลสาย 4 และถนนเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งจากการรับแจ้งจากประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนพบว่า แต่ละครั้งจะมีการรวมตัวกันตั้งแต่ 10-100 คน โดยถนนที่เด็กแว้นเลือกใช้เป็นที่ประลองความเร็วส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นทางตรง มีแยกสัญญาณไฟไม่มากนัก และอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่างสถานีตำรวจเพื่ออำนวยความสะดวกในการกวาดขึ้นจักรกของผู้จำหน่ายที่

พฤติกรรมส่วนใหญ่การแข่งขันของเด็กแว้นจะเป็นไปในทางก่อความรำคาญส่งเสียงดังรบกวน และการกีดขวางทางจราจร เกือบทุกครั้งจะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากลีลาการขับที่เสี่ยงและไม่สวมหมวกนิรภัย จากผลการสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ทั่วประเทศ ปี 2556⁶ พบว่าในภาพรวมผู้ใช้รถจักรยานยนต์ทั่วประเทศสวมหมวกนิรภัยเพียงร้อยละ 43 เป็นผู้ขับขี่ร้อยละ 51 และผู้โดยสารร้อยละ 19 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร พบว่ากลุ่มผู้ใหญ่สวมหมวกนิรภัยคิดเป็นร้อยละ 49 ขณะที่กลุ่มวัยรุ่นสวมหมวกนิรภัยเพียงร้อยละ 23 และมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป็นสาเหตุ

⁶ จัดทำโดยมูลนิธิไทยโรดส์ และเครือข่ายเฝ้าระวังสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนน ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ทำการสำรวจผู้ใช้รถจักรยานยนต์ 1,484,669 คน ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ

แผนภาพ 13 สถิติประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุ

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2558)

รายงานสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนปี 2556 ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ระบุว่าในแต่ละปี มีคนเดินถนนเสียชีวิตถึง 270,000 คนหรือสัปดาห์ละ 5,000 คน คิดเป็น 1 ใน 5 ของจำนวนผู้เสียชีวิตที่มีถึง 1.24 ล้านคนต่อปี โดยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสัดส่วนร้อยละ 12 โดยเกือบร้อยละ 50 ของผู้เสียชีวิตในภูมิภาคนี้ คนเดินถนนและผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นผู้ใช้ถนนที่มีความเสี่ยงที่สุด

องค์การอนามัยโลก มีข้อเสนอถึงรัฐบาลแต่ละประเทศว่า ควรเร่งให้มีการจัดทำและผ่านกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนเพื่อป้องกันการบาดเจ็บ เสียชีวิตและการจากอุบัติเหตุทางถนนโดยเร็ว ให้การสนับสนุนทั้งทางงบประมาณและกำลังคนในการบังคับใช้กฎหมายและสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับสาธารณะ รวมถึงร่วมมือกันสร้างความปลอดภัยพื้นฐานให้กับ “คนเดินเท้า” โดยกำหนดให้เป็นเรื่องเร่งด่วนทั้งในนโยบาย และในแผนการจราจรขนส่ง

ที่มา: สถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนในภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันออก พ.ศ.2556
http://www.searo.who.int/entity/disabilities_injury_rehabilitation/documents/roadsafetyfactsheet-tha.pdf

โครงการพื้นฐานด้านคมนาคม

รัฐบาลได้จัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย 7 ปี (พ.ศ.2558-2565) เพื่อลดปัญหาความแออัดการขนส่งทางถนน ลดค่าซ่อมบำรุงถนน ลดการเกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตบนท้องถนน และช่วยในการบริหารจัดการน้ำกรณีเกิดอุทกภัย โดยสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2558 อาทิ การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง โดยจะมีการส่งมอบรถโดยสาร (NGV) 489 คัน (จาก 3,183 คัน) ในเดือน ก.ค. 58 โครงการมอเตอร์เวย์ 3 เส้นทาง ได้แก่ บางปะอิน-นครราชสีมา (196 กม.) บางใหญ่-กาญจนบุรี (96 กม.) และ พัทยา-มาบตาพุด (กม.) ซึ่งตอนนี้อยู่ระหว่างการศึกษาค่าความคุ้มค่าแล้วเสร็จในปี 2562 โครงการรถไฟฟ้ามหานครสายเฉลิมรัชมงคล 10 เส้นทาง 464 กม. เริ่มก่อสร้างปี 58 แล้วเสร็จปี 2561 และระบบขนส่งโดยสารทางน้ำ ในแม่น้ำเจ้าพระยา ให้ครอบคลุมผู้โดยสารได้ 200,000 คน/วัน และเชื่อมโยงกับระบบขนส่งสาธารณะทุกประเภท รวมไปถึงจะยกระดับท่าเทียบเรือทั้ง 19 แห่ง เป็นสถานีเรือ อีกทั้งกระทรวงคมนาคมเล็งเห็นถึงการเชื่อมต่อระหว่างรถไฟและเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะ 8 จุดเชื่อมต่อหลักๆ เริ่มจากพื้นที่นนทบุรีไปจนถึงสมุทรปราการที่ต้องเร่งก่อสร้างท่าเรือให้เชื่อมโยงกับการเปิดใช้งานรถไฟฟ้ามหานคร

ที่มา: ข้อมูลประชาสัมพันธ์เพื่อขยายผลตามประเด็นข่าวศูนย์ IOC-PRD1
 ประเด็นที่ 7: กระทรวงคมนาคม ประจำปีวันที่ 21-27 เมษายน 2558

สำคัญที่ก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งทางร่างกายและชีวิตเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น และจากสถิติคดีอุบัติเหตุจราจรทางบกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่ารถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด รองลงมาเป็นรถยนต์นั่ง โดยสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุคือ อุบัติเหตุการขับขี่เร็วเกินอัตราที่กำหนด การตัดหน้าระยะกระชั้นชิด การขับตามกระชั้นชิด และการไม่สวมหมวกนิรภัย นอกจากการใช้ชีวิตที่ดำเนินอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุแล้ว เด็กแว้นส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ทำให้มีความเสี่ยงด้านอื่นๆ ตามมาด้วย ทั้งพฤติกรรมกระโดดบันจี้ กระโดดน้ำ การทะเลาะวิวาท การเสพยาและจำหน่ายยาเสพติด และการก่ออาชญากรรม

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันภัยทางสังคมที่จะเกิดขึ้น และเพื่อระงับยับยั้งและแก้ไขปัญหาการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมเพื่อก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น รวมทั้งเพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบให้แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงได้ออกมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายอย่างเด็ดขาด โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2558 ที่ผ่านมา ทั้งการรับโทษตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก การยึดรถแข่ง การลงโทษผู้ปกครองที่ปล่อยให้เกิดกระทำความผิดซ้ำโดยให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และลงโทษผู้ที่กระทำการในลักษณะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และสั่งให้ปิดกิจการหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที

ประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นจะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรม

เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2558 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2558 (Trafficking in Persons Report 2015 หรือ TIP Report) ซึ่งครอบคลุมความพยายามต่อต้านการค้ามนุษย์ของรัฐบาลประเทศต่างๆ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2557-31 มีนาคม 2558 ผลปรากฏว่ายังคงจัดอันดับให้ไทยอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด โดยระบุว่าประเทศไทยยังไม่ดำเนินการอย่างเพียงพอสำหรับปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำสุดในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และมีความพยายามมากพอในการสืบสวน การดำเนินคดีกับ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558
เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง

มาตรการ	บทลงโทษ
(1) ห้ามมิให้ผู้ใดรวมกลุ่มหรือมีผู้ชุมนุมหรือจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือมีผู้ชุมนุมในลักษณะหรือโดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งรถในทางอันเป็นความผิด	- ผู้ใดฝ่าฝืนต้องรับโทษตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก - ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกหรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง มีอำนาจเข้าระงับยับยั้ง หรือดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร
(2) บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก ตลอดจนต้องไม่สนับสนุนหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กและเยาวชนในปกครองเกิดการรวมกลุ่มหรือมีผู้ชุมนุมเพื่อการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง	- หากพบเด็กและเยาวชนรวมกลุ่มหรือมีผู้ชุมนุมข้อ 1 ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็กและเยาวชนดังกล่าว เพื่อให้คำแนะนำ ตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควร แต่จะเรียกเงินประกันไว้ได้ไม่เกิน 2 ปี หากเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก
(3) ผู้ใดผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ติดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในลักษณะที่มีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่าเป็นการตระเตรียม ยุยง ส่งเสริม สนับสนุน ชักชวน จัดให้มี จัดหาเป็นธุระ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำในลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง	- ผู้ใดฝ่าฝืนต้องรับโทษตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับตั้งแต่ 2,000-20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ - ในกรณีที่เป็นผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ โรงงาน หรืออาคารที่เกี่ยวกับการผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ติดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการประกอบกิจการดังกล่าว สั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง วันที่ 23 กรกฎาคม 2558

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2558 โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2558 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศไทยยังคงอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) โดยรายงานประจำปี พ.ศ. 2558 ครอบคลุมความพยายามต่อต้านการค้ามนุษย์ของรัฐบาลประเทศต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2558 แม้ประเทศไทยได้ดำเนินการมาตรการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และการประสานงานระหว่างหน่วยงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ ทว่าในช่วงเวลาของการทำรายงาน ไทยมิได้ดำเนินการที่จำเป็นอย่างเพียงพอที่จะบรรลุผลความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่ยากลำบากนี้การจัดระดับประเทศในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์พิจารณาจากการประเมินบันทึกการดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยมีได้คำนึงถึงบริบททางการเมืองของประเทศนั้นๆ

ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกา จะยังคงมอบความช่วยเหลือทางวิชาการเฉพาะด้านตามที่รัฐบาลไทยร้องขอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนและดำเนินคดีปราบปรามการค้ามนุษย์ อีกทั้งให้การสนับสนุนเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของสถาบันด้านการบังคับใช้กฎหมายและหลักนิติธรรม ซึ่งรวมถึงโครงการฝึกอบรมระดับภูมิภาคผ่านสถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่กรุงเทamahานครและสหรัฐฯ จะยังคงร่วมมือกับฝ่ายบังคับใช้กฎหมายของไทยจัดการคดีการค้าเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศเหมือนเช่นปีที่ผ่านมาตลอดจนสนับสนุนองค์กรในท้องถิ่นและองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานร่วมกับรัฐบาลไทยและทางกระทรวงเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์และช่วยเหลือเหยื่อ

ที่มา: <http://thai.bangkok.usembassy.gov/tip2015statements.html>
คำแถลงว่าด้วยการเผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2558

เจ้าหน้าที่ที่พิพพันและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ด้านผลกระทบจากการที่ไทยถูกจัดอยู่ในระดับ 3 ประเทศสหรัฐอเมริกาอาจพิจารณาจะให้การให้ความช่วยเหลือที่ไม่ใช่ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการค้า เช่น ด้านทหาร ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม เว้นแต่กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ และองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ จะพิจารณาร่วมกันภายใน 90 วันหลังจากที่มีการรายงานเผยแพร่ TIP Report โดยเป็นกระบวนการภายในของฝ่ายสหรัฐอเมริกา เพื่อเสนอประธานาธิบดีให้ยกเว้นระดับการให้ความช่วยเหลือต่อประเทศที่ถูกจัดอยู่ในระดับ 3

ระยะเวลาที่ผ่านมาไทยได้มุ่งมั่นดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง พร้อมกับประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ตลอดจนขยายความร่วมมือกับประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ที่มีความก้าวหน้าเป็นรูปธรรมในหลายด้าน อาทิ (1) การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ โดยระยะเร่งด่วนประกอบด้วย มาตรการป้องกัน สกัดกั้นปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมถึงป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและระยะขยายผลด้วยการเพิ่มมาตรการสกัดกั้นการเดินทางเข้าออกทุกช่องทาง อำนวยความยุติธรรมทางอาญา และเปิดช่องทางรับแจ้งข่าวสารที่เป็นสากล (2) การกำหนดนโยบายให้การค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ (3) การจัดตั้งกลไกระดับชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาร่วมขับเคลื่อน การจัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลอาญา (4) การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ War Room โดยจัดประชุมเป็นประจำทุกวันเพื่อจะได้บัญชาการ สั่งการ และประสานการปฏิบัติ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคม ด้วยความรวดเร็ว รอบด้าน และทันทั่วทั้ง (5) การทลายขบวนการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงยา โดยออกหมายจับผู้กระทำความผิดกว่า 120 ราย จับกุมได้ 72 ราย ขณะนี้อยู่การได้ส่งฟ้องแล้ว โดยมีอัตราโทษสูงสุดคือประหารชีวิต รวมทั้งมีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง 57 นาย (6) การแก้ไขปัญหาค้าประมงที่ผิดกฎหมาย โดยการจัดระเบียบเรือ ด้วยการให้จดทะเบียนและขอใบอนุญาตการทำประมงอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 50,090 ลำ ออกใบอนุญาตทำประมงกว่า 25,000 ลำ จัดตั้งศูนย์การควบคุมการแจ้งเข้า-ออกท่าเรือ (PIPO) ให้ครบทุก 22 จังหวัด ชายทะเล และจัดตั้งศูนย์ VMS ที่ส่วนกลางให้พร้อม

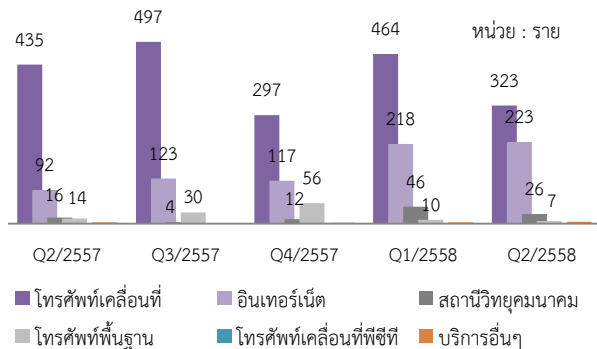
ตาราง 17 การรับเรื่องร้องเรียน

หน่วย : ราย

เรื่องร้องเรียน	Q2/2557	Q3/2557	Q4/2557	Q1/2558	Q2/2558
ด้านโฆษณา	621	519	244	260	272
ด้านฉลาก	682	752	664	572	726
ด้านสัญญา	843	805	636	632	753
ด้านกฎหมาย	15	39	5	4	1
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	-	-	131	54	159
รวม	2,161	2,115	1,680	1,522	1,911

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

แผนภาพ 14 การรับเรื่องร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคม

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ปฏิบัติงานในเดือนพฤษภาคม 2558 (7) การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนทุกระดับตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (8) การให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามหลักการสิทธิมนุษยชน และคำนึงถึงมนุษยธรรม จัดบริการช่วยเหลือผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 33 ปรับปรุงประสิทธิภาพสายด่วน 1300 และ (9) ด้านการดำเนินคดี สำนักงานอัยการสูงสุดได้เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย โดยจัดตั้งสำนักงานสอบสวนเพื่อเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยยังคงมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรมภายใต้หลักการ 5P (Policy, Prosecution, Protection, Prevention, Partnership) ด้วยการเพิ่มเติมในเรืองการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกลับมาทำซ้ำอีก การยกระดับการประชาสัมพันธ์ปัญหาการค้ามนุษย์ต่อสาธารณะทั้งในด้านปัญหาและแนวทางการป้องกัน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีความจริงจังและไม่ละเว้นในการปราบปราม ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล

ไขมันทรานส์: ยังขาดการคุ้มครองด้านฉลาก

การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสองปี 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) พบว่าเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนร้อยละ 25.6 โดยด้านขายตรงและตลาดแบบตรงมีอัตราเพิ่มสูงสุดจากกรณีปัญหาบริษัทยูฟีน สโตร์ จำกัด ขณะที่ด้านสัญญาและฉลากมีส่วนการร้องเรียนสูงสุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.4 และ 37.9 ตามลำดับ ประเภทสินค้าที่มีการร้องเรียนสูงสุด ได้แก่ บริการ 721 ราย (ร้อยละ 38) เป็นการร้องเรียนสถาบันเสริมความงามมากที่สุด รองลงมาคือ สินค้าอุปโภคบริโภค 636 ราย (ร้อยละ 33) ส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ เครื่องมือสื่อสารและสินค้าบริโภค และอสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัย 554 ราย (ร้อยละ 29) เป็นอาคารชุดมากที่สุด สำหรับบริการกิจการโทรคมนาคม พบว่า กสทช. ได้รับเรื่องร้องเรียนในทั้งสิ้น 584

ไขมันทรานส์ คืออะไร

ไขมันทรานส์ หรือ Trans Fat เป็นกรดไขมันที่เกิดจากกระบวนการแปรรูปกรดไขมันไม่อิ่มตัวให้กลายเป็นไขมันอิ่มตัวสูง โดยการเติมไฮโดรเจน (Partial Hydrogenation) ลงในกรดไขมันไม่อิ่มตัว เพื่อให้มันที่อยู่ในสภาพของเหลวเปลี่ยนเป็นไขมันที่มีสภาพแข็งขึ้นหรือเป็นกึ่งของเหลว (กรมอนามัย, 2550)

ในต่างประเทศมีรายงานการศึกษาจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า การบริโภคกรดไขมันทรานส์ในปริมาณมากจะเพิ่มระดับคอเลสเตอรอลชนิดไม่ดี (LDL) และลดระดับคอเลสเตอรอลชนิดดี (HDL) เนื่องจากไขมันทรานส์เป็นไขมันที่ผิดธรรมชาติ ย่อยสลายได้ยากกว่าไขมันชนิดอื่น และส่งผลให้ร่างกายผลิต HDL ลดลงโดยปริยาย นอกจากนี้ การบริโภคอาหารที่มีกรดไขมันทรานส์มาก ยังเพิ่มระดับไตรกลีเซอไรด์ในเลือด เสี่ยงต่อการทำงานของตับที่ผิดปกติ และมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ และโรคไขมันอุดตันในเส้นโลหิต (สสส., 2557)

ปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ได้ออกกฎหมายควบคุมปริมาณของกรดไขมันทรานส์บนฉลากโภชนาการของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะองค์กรอาหารและยาสหรัฐได้กำหนดให้อาหารทุกประเภทที่จำหน่ายในประเทศต้องมีปริมาณกรดไขมันชนิดนี้น้อยกว่า 0.5 กรัมต่อหน่วยบริโภค ขณะที่องค์การอนามัยโลกแนะนำให้บริโภคไขมันทรานส์ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของพลังงานทั้งหมดที่ร่างกายได้รับ (WHO, 2552)

ตาราง 18 อัตราผู้ป่วยในด้วยโรคต่างๆ ต่อประชากรแสนคน

โรค	2550	2552	2554	2556
หัวใจขาดเลือด	328.63	359.34	412.70	435.18
ความดันโลหิตสูง	1,025.44	1,230.16	1,433.61	1,621.72
หลอดเลือดสมอง	255.85	277.67	330.6	366.81
อัลไซเมอร์	2.76	4.37	5.74	7.34
จอประสาทตาเสื่อม	6.38	7.22	9.34	9.51
นิ่วในถุงน้ำดี	67.76	78.90	86.64	90.88

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 19 อัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ต่อประชากรแสนคน

โรค	2550	2552	2554	2556
มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	84.9	88.3	95.2	104.8
หัวใจและหลอดเลือด	55.2	55.2	79.2	84.1
ระบบทางเดินหายใจ	40.4	41.2	49.9	52.4

หมายเหตุ: หัวใจและหลอดเลือด ประกอบด้วย โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูงและหลอดเลือดในสมอง

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 20 ตัวอย่างปริมาณไขมันทรานส์ในอาหาร 100 กรัม

ตัวอย่างอาหาร (100 กรัม)	ไขมันทรานส์ (มิลลิกรัม)	ตัวอย่างอาหาร (100 กรัม)	ไขมัน ทรานส์ (มิลลิกรัม)
มาการีน *	2,886	ปลาชีวแก้ว	415
เนยแข็ง	1,273	เนื้อทอด	296
โดนัท (บาวาเรียน)	828	ไก่ทอด (ฟาสต์ฟู้ด)	271
มันฝรั่งทอด	516	เบอเกอร์หมู	240
พายทูน่า	438	ขนมดอกจอก	238
เวเฟอร์เคลือบช็อกโกแลต	437	ขนมปังขลิบ	220
เค้กเนย	400	ปาฟองโก	197
คุกกี้เนย	337	ขนมเปียะไส้ถั่ว	164
ขนมปังไส้กรอก	315	ถั่วทอดแผ่นกลม	131
บราวนี่	313	ขนมไข่	95
ขนมขาไก่	291	กล้วยฉาบ	81
แยมโรล	272	ขนมโสมนัส	29
ขนมปังทาเนยอบกรอบ	229	ขนมไข่หงส์	16
โดนัท โรยน้ำตาล	177	ขนมฝั่	26

(*มาการีน สูตร 1 นม.ทานตะวัน+นม.ถั่วเหลือง)

ที่มา: กรมอนามัย อ้างจากแผ่นพับศูนย์เฝ้าระวังอาหารปลอดภัย

ตาราง 21 ปริมาณการปล่อยและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกปี พ.ศ. 2543-2553

หน่วย: Mt CO₂eq

Year	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
Net Emission	152.3	155.9	161.3	157.1	182.4	196.9	200.4	213.3	219.1	207.6	219.9
Total Emission	240.1	247.3	249.3	258.4	279.7	286.9	310.0	319.1	329.3	321.0	335.1
1. ENERGY	167.9	172.1	181.0	186.6	202.2	209.4	209.7	219.0	221.8	217.8	230.5
2. IPPU	20.4	22.7	26.7	24.8	26.7	23.1	24.0	24.1	30.0	30.3	29.9
3. AFOLU	-40.4	-43.9	-51.9	-60.5	-53.2	-42.9	-41.2	-38.3	-41.6	-50.0	-50.4
- Removal	-87.8	-91.4	-88.0	-101.3	-97.3	-89.9	-109.6	-105.8	-110.2	-113.4	-115.2
- Emission	47.4	47.5	36.1	40.9	44.1	47.0	68.4	67.6	68.6	63.4	64.8
4. WASTE	4.4	5.0	5.6	6.2	6.8	7.4	7.9	8.5	9.0	9.5	10.0

หมายเหตุ: 1. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ (Net Emission)=ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดทุกกิจกรรม (Total Emission)-ปริมาณการดูดซับก๊าซเรือนกระจก (Removal)

2. ข้อมูลปี 2554-2557 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล คาดว่าจะเผยแพร่ประมาณเดือน ต.ค. 2558

ที่มา: องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

เรื่อง ลดลงร้อยละ 21.2 จากไตรมาสที่แล้ว อย่างไรก็ตาม การร้องเรียนอินเทอร์เน็ตยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายบริการและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสนใจเกี่ยวกับอันตรายจาก “ไขมันทรานส์” เนื่องจากไขมันชนิดนี้เป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงที่จะนำไปสู่การเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ และยังมีผลการวิจัยพบว่าไขมันทรานส์เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคอัลไซเมอร์ จอประสาทตาเสื่อม โรคหัวใจในถุงน้ำดี และการอักเสบ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงของโรคเรื้อรังทั้งหลายที่เป็นสาเหตุการเจ็บป่วยและการตายที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะโรคหัวใจขาดเลือดมีผู้ป่วยในเพิ่มขึ้นจาก 328.6 ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 435.2 ต่อประชากรแสนคนในปี 2556 และอยู่ลำดับที่ 10 ของสาเหตุการป่วย โดยหลอดเลือดหัวใจเป็นสาเหตุการตายลำดับ 2 รองจากมะเร็ง

หลายประเทศได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับไขมันทรานส์เป็นอย่างมาก อาทิ เดนมาร์กที่มีการต่อต้านการใช้ Partially Hydrogenated Oils และห้ามจำหน่ายอาหารทุกชนิดที่ใช้ไขมันทรานส์เป็นส่วนประกอบเกินร้อยละ 2 ของไขมันหรือน้ำมันทั้งหมด ประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มีการระบุปริมาณไขมันทรานส์บนฉลากโภชนาการ รวมทั้งมีการแนะนำปริมาณที่ควรบริโภคไขมันทรานส์ต่อวันไม่เกิน 2 กรัม และมีการออกมาตรการให้ร้านอาหารต่างๆ ลดการใช้ไขมันชนิดนี้ในการปรุงประกอบอาหาร⁷ ทำให้ประชากรของประเทศเหล่านี้ลดการบริโภคเฉลี่ยเพียงวันละประมาณ 1 กรัม จากการบริโภค 6 กรัมต่อวัน ซึ่งช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อการเกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดได้ถึงร้อยละ 50 (อัญชัน ชุนหะหิรัณย์, 2552)

สำหรับในประเทศไทย กรมอนามัย (2550) ได้ศึกษาปริมาณไขมันทรานส์ในอาหารอบและทอด พบอาหารที่มีปริมาณไขมันทรานส์สูง ได้แก่ โดนัท เค้กเนย เวเฟอร์ พายทูน่า คุกกี้ และมันฝรั่งทอด ฯลฯ ขณะที่ผลการศึกษาของกมลกาญจน์ จิฎกานัญณ์และคณะ (2557) พบอาหารทอด ขนมอบ ไขมันและน้ำมันมีไขมันทรานส์ต่อหน่วยบริโภคของอาหารค่อนข้างสูง อาทิ โดนัท เวเฟอร์ ครัวซองต์ มาการีน ฯลฯ ผลการศึกษาดังกล่าวชี้ว่าปริมาณไขมันทรานส์ในอาหารที่ค่อนข้างสูงทำให้ผู้บริโภคได้รับไขมันทรานส์เกิน 2 กรัมต่อหน่วยบริโภคในหลายตัวอย่าง และหากบริโภคมากกว่า 1 หน่วยบริโภคก็จะยิ่งได้รับไขมันทรานส์มากขึ้นอีก และเมื่อสะสมจากอาหารหลายๆ ชนิดก็จะทำให้มากเกินปริมาณที่แนะนำได้ อย่างไรก็ตาม ในบางตัวอย่างอาหารที่มีความเสี่ยงสูงก็พบไขมันทรานส์ที่มีปริมาณต่ำ เช่น มาการีน

⁷ ในเดือนธันวาคมปี 2556 สำนักคณะกรรมการอาหารและยาสหรัฐอเมริกา ได้จัดให้ไขมันทรานส์ที่ผ่านกระบวนการไฮโดรจิเนชั่น (ไม่รวมไขมันทรานส์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ) เป็นส่วนประกอบของอาหารที่ไม่ปลอดภัยและห้ามไม่ให้ใช้ไขมันทรานส์ในกระบวนการผลิตอาหารของสหรัฐภายในเดือนมีนาคม 2557

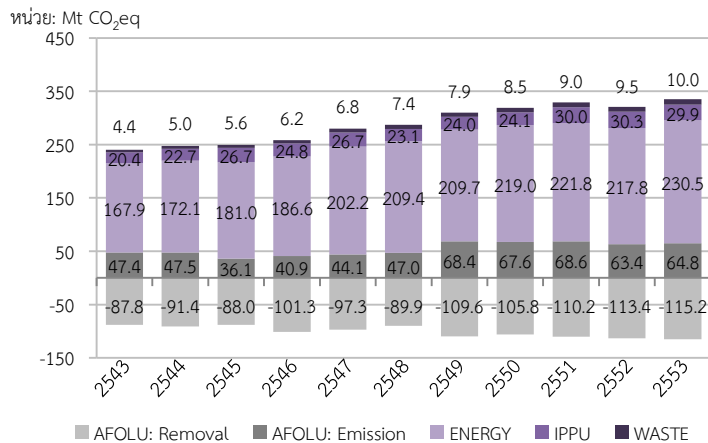
ชี้ให้เห็นหากมีฉลากข้อมูลที่เหมาะสมผู้บริโภคจะสามารถเลือกบริโภคอาหารปลอดภัยได้

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังไม่มีข้อบังคับในการกำหนดหรือข้อแนะนำในการบริโภค โดยการแสดงปริมาณไขมันทรานส์บนฉลากให้เป็นไปตามความสมัครใจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกำหนดให้มีการแสดงฉลากโภชนาการ ซึ่งนอกจากจะคุ้มครองผู้บริโภคในการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัยแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนให้ธุรกิจผลิตอาหารที่ดีและปลอดภัย รวมทั้งควรเร่งรณรงค์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคในการเลือกรับประทานอาหาร ตลอดจนกำหนดปริมาณสูงสุดที่สามารถผสมในอาหารเพื่อลดปริมาณการบริโภค ที่จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตและเจ็บป่วยจากโรคหัวใจขาดเลือดและหัวใจวายเฉียบพลันให้กับประชาชน

การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้แนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน สืบเนื่องจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก กิจกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นตัวเร่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการปล่อยปริมาณก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases: GHGs) ในชั้นบรรยากาศทำให้เกิดปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจก เกิดภาวะโลกร้อน และเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ผิดปกติ จากข้อมูลขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พบว่า ในช่วงพ.ศ. 2543-2553 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศไทย⁸ ทั้งจากส่วนที่เกิดจากแหล่งปล่อย และส่วนการดูดกลืน มีค่าการปล่อยสุทธิอยู่ระหว่าง 152.3–219.9 Mt CO₂eq (ล้านตันเทียบเท่าคาร์บอนไดออกไซด์) เมื่อคิดเฉพาะปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยไม่รวมปริมาณการกักเก็บในภาคป่าไม้และการใช้ที่ดินแล้ว ประเทศไทยมีค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอยู่ระหว่าง 240.0–335.1 Mt CO₂eq ภาคพลังงานเป็นภาคที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคเกษตร ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาคกระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และภาคของเสีย ตามลำดับ⁹ การพัฒนาของประเทศส่งผลให้การปล่อยก๊าซ

แผนภาพ 15 ปริมาณการปล่อยและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก ปี พ.ศ. 2543-2553

หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2554-2557 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล จะมีการเผยแพร่ประมาณเดือน ต.ค. 2558

ที่มา: องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

ตาราง 22 สรุปสถานการณ์ภัยแล้งของประเทศไทย พ.ศ. 2541-2558

พ.ศ.	พื้นที่ประสบภัย		ความเสียหายที่สำรวจพบ		
	จังหวัด	หมู่บ้าน	ราษฎรประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	มูลค่าความเสียหาย (บาท)
2541	72	18,902	1,531,295	1,789,285	69,170,111
2542	58	16,170	1,546,107	3,144,932	1,520,500,651
2543	59	20,593	2,830,297	472,700	641,712,873
2544	51	24,176	7,334,816	1,712,691	71,962,973
2545	68	25,299	2,939,139	2,071,560	508,781,944
2546	63	12,904	1,399,936	484,189	174,329,410
2547	64	19,027	1,970,516	1,480,209	190,668,884
2548	71	44,519	2,768,919	13,736,660	7,565,861,139
2549	61	31,115	2,960,824	578,753	495,275,738
2550	66	34,874	4,378,225	1,350,118	198,304,732
2551	61	38,170	3,531,570	524,999	103,900,841
2552	62	47,048	4,500,861	594,434	108,346,716
2553	64	45,958	4,077,411	1,716,853	1,415,223,466
2554	55	40,503	4,835,321	811,680	131,864,730
2555	53	40,723	4,188,516	1,486,512	399,178,544
2556	58	37,118	2,678,487	2,406,665	2,914,986,854
2557	50	23,229	1,747,870	1,675,015	68,983,841
2558	40	12,969	1,442,820	2,388,415	619,982,948

หมายเหตุ: ข้อมูลระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2557–31 พฤษภาคม 2558

ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

⁸ คำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 6 ชนิดตามที่กำหนดในรายงานของสหประชาชาติ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Dioxide: CO₂) มีเทน (Methane: CH₄) ไนตรัสออกไซด์ (Nitrous Oxide: N₂O) ไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (Hydrofluorocarbon: HFC) เพอร์ฟลูออโรคาร์บอน (Perfluorocarbon: PFC) และซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (Sulfur Hexafluoride: SF₆)

⁹ (1) ภาคพลังงาน อาทิ การผลิตพลังงาน การใช้พลังงานในอุตสาหกรรมการผลิตและการก่อสร้าง การขนส่ง ภาคครัวเรือนและอาคารพาณิชย์ รวมไปถึงการรั่วไหลที่เกิดจากการขุดเจาะน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ (2) ภาคกระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กิจกรรมที่เกิดจากปฏิกิริยาเคมีในกระบวนการผลิต รวมถึงการนำผลิตภัณฑ์บางชนิดมาใช้ อาทิเช่น การผลิตปูนซีเมนต์ การผลิตแก้ว การผลิตปิโตรเคมี การผลิตเหล็กและเหล็กกล้า การใช้น้ำมันหล่อลื่น และการใช้สารทำความเย็นในเครื่องปรับอากาศ (3) ภาคเกษตร ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ปศุสัตว์ การใช้ที่ดิน และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากแหล่งอื่นๆ และการจัดการดิน และ (4) ภาคของเสีย ได้แก่ การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ การจัดการของเสียด้วยวิธีการทางชีวภาพ การเผาในเตาและการเผาในที่โล่ง และการจัดการน้ำเสีย

“แกลงโมเดล” เมืองเขียว คาร์บอนต่ำ

จากปัญหาวิกฤติ “ขยะ” ที่เกิดขึ้นกับเทศบาลตำบลเมืองแกลง ซึ่งมีประชากร 17,254 คน อาศัยอยู่ใน 13 ชุมชน ซึ่งผลิตขยะออกมามากถึงวันละ 20 ตัน ทำให้ต้องเสียค่ากำจัดวันละราว 20,000 บาท อีกทั้งบ่อฝังกลบขยะนอกเมืองยังรองรับได้อย่างจำกัด ส่งผลให้ขยะบางส่วนถูกทิ้งลงแม่น้ำประแสร์ที่ไหลผ่านตัวเมือง ทำให้แม่น้ำเน่าเสียและต้นเขินเข้าเดิมปัญหาเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมหลายด้านที่ถาโถมจากการเติบโตขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว รวมถึงการลดลงของพื้นที่สีเขียวในเมือง ด้วยปัจจัยเหล่านี้จึงนำไปสู่การตัดสินใจของเทศบาลตำบลเมืองแกลง ในการปรับทิศทางการพัฒนาเมืองสู่ทิศทางใหม่ ภายใต้แนวคิด “เมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืน” ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศ เกิดเป็น “แกลงโมเดล” ด้วยวิสัยทัศน์ “มุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี บนหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ “เมืองแห่งต้นไม้ เมืองไร้มลพิษ เมืองพิชิตพลังงาน และเมืองที่มีการบริหารอย่างยั่งยืน”

ในทางปฏิบัตินั้น เทศบาลสามารถดำเนินการส่งเสริมการบริโภคอย่างยั่งยืนหลากหลายวิธี เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง “สีเขียว” กล่าวคือ การสนับสนุนการซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การซ่อมแซมหรือใช้ของเดิมแทนการจัดซื้อใหม่ การใช้ของมือสอง การรณรงค์ใช้บรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรือบริการจากแหล่งผลิตภายในเมืองหรือใกล้เคียงเพื่อลดการขนส่ง เป็นต้น

ด้วยผลงานการพัฒนาที่โดดเด่นได้ส่งผลให้ในปี 2554 เทศบาลตำบลเมืองแกลงได้รับคัดเลือกให้เป็น “ตัวอย่างที่ดีด้านเมืองคาร์บอนต่ำ” จากโครงการส่งเสริมภาคีความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Partnership for Democratic Local Governance in Southeast-Asia; DELGOSEA) รวมทั้งได้รับเลือกให้เป็นเมืองต้นแบบด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จาก IGES ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศญี่ปุ่น

เทศบาลตำบลเมืองแกลงได้ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2556 ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลายโครงการ อาทิ จัดระบบด้านสิ่งแวดล้อม (ISO 14000) โครงการลดก๊าซเรือนกระจก (Low carbon city) สำหรับปี 2558 ได้กำหนดแผนพัฒนาสามปี (2558-2562) เทศบาลตำบลเมืองแกลง โดยให้ความสำคัญกับ “การบริหารจัดการที่ดี ยกระดับคุณภาพชีวิต น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่สังคมการเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบสานประเพณี รักษาสิ่งแวดล้อม”

ที่มา: แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2558-2562) กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแกลง

<http://www.muangklang.com/>

เรือนกระจกในช่วง 10 ปี ดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 3.44 ต่อปี อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาหักลบกับปริมาณการดูดกลับในภาคเกษตร ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้แนวโน้มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงเหลือร้อยละ 3.28 ต่อปี

การเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่างๆ ทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากอุณหภูมิของอากาศที่สูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฤดูกาลที่เปลี่ยนไป การเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น เช่น การเกิดภัยแล้งครั้งใหญ่ของประเทศไทยในปี 2553 การเกิดน้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 รวมถึงในปี 2558 ที่ภาวะภัยแล้งเกิดเร็วขึ้นและยาวนาน¹⁰ ซึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศที่เกิดขึ้นในเขตร้อนเขตรอบขั้วโลก หรือที่เรียกว่า เอลนีโญ¹¹ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังเป็นปัจจัยเสริมให้เกิดภาวะความร้อนที่รุนแรงขึ้นในเขตเมืองซึ่งมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการกักเก็บความร้อนอยู่แล้วอีกด้วย การเพิ่มสูงของอุณหภูมิส่งผลให้เกิดความต้องการพลังงานไฟฟ้าเพื่อทำความเย็นสูงขึ้น ทำให้เกิดการขยายกำลังการผลิตไฟฟ้า ซึ่งมีผลกระทบต่อเนื่องถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งที่จะใช้ผลิตไฟฟ้า การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค รวมถึงการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ในภาคการเกษตรซึ่งเป็นฐานทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศของไทย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงนับเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ปัจจุบันภาครัฐจึงได้ให้ความสำคัญกับการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 และโครงการพัฒนาเมืองและชุมชนเพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ¹² จะเห็นได้จากกรณีเทศบาลเมืองแกลงกับการพัฒนาเมืองมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ หรือการพัฒนาภายใต้โครงการชิงหัวมันอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวทางการแก้ไขการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้แนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืนก็คือ การเน้นพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการให้ปล่อยของเสียออกสู่ธรรมชาติน้อยที่สุด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าและการบริการ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติให้มากที่สุด

¹⁰ ปี 2558 เกิดภาวะภัยแล้งรวม 40 จังหวัด พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายกว่า 2,388,415 ไร่ มูลค่าความเสียหาย 619,982,948 บาท (ข้อมูลระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2557–31 พฤษภาคม 2558)

¹¹ ปรากฏการณ์เอลนีโญ เป็นปรากฏการณ์ของภูมิอากาศที่รุนแรงผิดปกติ มีวงจรเกิดทุก 2-7 ปี เอลนีโญทำให้ฝนตกหนักในตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ และก่อให้เกิดความแห้งแล้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และออสเตรเลียตอนเหนือ

¹² สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่สอง: บทความพิเศษเรื่อง “การทำงานของผู้สูงอายุ: ความจำเป็นที่ต้องผลักดัน”

การทำงานของผู้สูงอายุเป็นแนวทางสำคัญที่จะลดผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั้งในการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ การขาดแคลนแรงงาน และเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ แม้ผู้สูงอายุมีการทำงานเพิ่มขึ้นแต่การคงอยู่ในภาคเอกชนยังมีน้อยทำให้ขาดสวัสดิการ ธุรกิจบางส่วนเริ่มตระหนักถึงผลกระทบและการเตรียมการจ้าง ขณะที่ลูกจ้างส่วนใหญ่ต้องการทำงานไม่เกินอายุ 60 ปี เนื่องจากมีทัศนคติว่าผู้สูงอายุควรได้รับการพักผ่อน ไม่ควรทำงานหนัก และขาดความชัดเจนเกี่ยวกับการรับสิทธิประกันสังคมหากมีการขยายอายุการทำงาน การส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุควรมีความยืดหยุ่น ยึดหลักความสมัครใจ โดยมีมาตรการจูงใจและลดอุปสรรคต่อการจ้าง รวมทั้งการสนับสนุนทั้งด้านกฎระเบียบ กลไกจัดการ ตลอดจนมีนโยบายบำนาญ บำนาญและการออมที่ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ

แม้จะเป็นที่รับรู้กันทั่วไปว่าไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยแต่การตระหนักถึงผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรยังไม่มีมากนักทั้งการลดลงของวัยแรงงานที่จะส่งผลกระทบต่อขาดแคลนแรงงาน ปัญหาความมั่นคงด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจากอายุที่ยืนนานขึ้นทำให้เงินออมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ขณะที่การพึ่งพิงจากบุตรหลานมีน้อยลง สถานการณ์ดังกล่าวนอกจากจะกระทบต่อตัวผู้สูงอายุแล้ว ยังกระทบการพัฒนาประเทศโดยรวมทั้งในด้านการผลิต การออม และการลงทุน รวมถึงภาวะการเงินการคลังในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันแนวคิดการมองผู้สูงอายุในฐานะพลังของสังคมมุ่งใช้ประโยชน์จากศักยภาพของผู้สูงอายุตามความพร้อมทั้งจากการทำงาน ทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมในสังคมจะช่วยเสริมคุณค่าของผู้สูงอายุและมีสุขภาพที่ดีขึ้น การเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี มีความรู้ความสามารถ และมีความต้องการทำงาน ก็จะเป็นทางเลือกที่ช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งพิงบุตรหลานและภาครัฐ และช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ตลอดจนเป็นกำลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ความสำคัญของการทำงานผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเพิ่มขึ้นจาก 4 ล้านคน (ร้อยละ 6.8 ของประชากร) ในปี 2537 เพิ่มเป็น 10 ล้านคน (ร้อยละ 14.9) ในปี 2557 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ในปี 2583 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ

- **ภาวะพึ่งพิงที่เพิ่มสูงขึ้น** โดยมีอัตราพึ่งพิงเพิ่มจากร้อยละ 19.7 ในปี 2553 เพิ่มเป็นร้อยละ 58.3 หรือในอีกด้านหนึ่งมีอัตราการเกื้อหนุนลดลงคือ มีวัยแรงงานดูแลลดลงจาก 5.8 คนต่อผู้สูงอายุ 1 คน เหลือเพียง 1.7 คน ในปี 2583 ทำให้วัยแรงงานไม่สามารถเกื้อหนุนได้เพียงพอ การศึกษาบัญชีกระแสการโอนประชาชาติ (National Transfer Accounts: NTA) พบว่าการเพิ่มของสัดส่วนผู้สูงอายุจะทำให้การขาดดุลรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเกินดุลรายได้ของวัยทำงานไม่เพียงพอที่จะชดเชยการขาดดุลรายได้ของกลุ่มผู้สูงอายุและจำเป็นต้องอาศัยการชดเชยการโอนจากภาครัฐหรือจากทรัพย์สินมากขึ้น

สัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุ

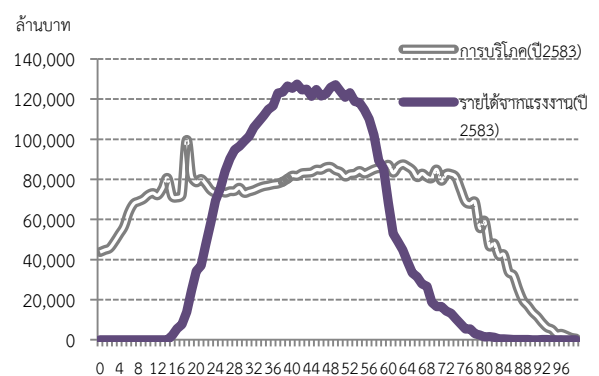
	2553	2563	2573	2583
60-64 ปี	4.10	6.13	7.45	7.08
65-69 ปี	3.16	4.86	6.55	6.94
70-79 ปี	4.25	5.57	8.91	11.96
80 ปีขึ้นไป	1.68	2.56	3.66	6.14
อายุ 60 ปีขึ้นไป	13.18	19.12	26.56	32.13
อัตราพึ่งพิงผู้สูงอายุ ¹	19.7	29.8	45.3	58.3
อัตราเกื้อหนุน ²	5.8	3.35	2.21	1.71

หมายเหตุ: 1. จำนวนผู้สูงอายุ/จำนวนแรงงาน *100

2. จำนวนแรงงาน/จำนวนผู้สูงอายุ

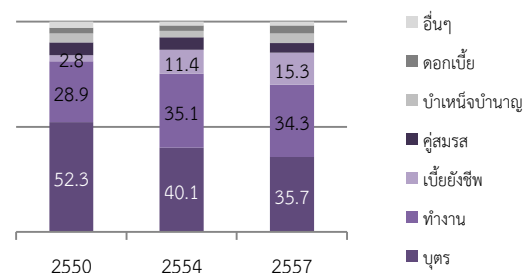
ที่มา: คำนวณจากการคาดประมาณประชากร 2553-2583 สศช.

การคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายตามช่วงวัยในปี 2583

Source: National Transfer Accounts 2011, NESDB 2014

สัดส่วนแหล่งรายได้ที่สำคัญของผู้สูงอายุ ปี 2550-2557

ที่มา: รายงานผลการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2550-2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

- **ความมั่นคงด้านรายได้ของผู้สูงอายุ** อายุคาดเฉลี่ยประชากรที่มีแนวโน้มจะสูงกว่า 80 ปี ทำให้มีเวลาหลังชีวิตการทำงานที่ยาวนานขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุต้องบริหารเงินออมให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นหากไม่มีเงินบำนาญรายเดือน ขณะที่รายได้จากบุตรที่เคยเป็นแหล่งรายได้สำคัญมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 52.3 ในปี 2550 เหลือร้อยละ 35.7 ในปี 2557 ทำให้การพึ่งพิงบุตรหลานไม่มั่นคงเพียงพอ แม้ว่ารัฐจะมีนโยบายสนับสนุนให้แรงงานมีหลักประกันสุขภาพเพิ่มขึ้น แต่รายได้ดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 20 มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้ที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน ขณะที่ผู้สูงอายุร้อยละ 17.0 มีรายได้ไม่เพียงพอ และร้อยละ 21.6 เพียงพอบางครั้ง

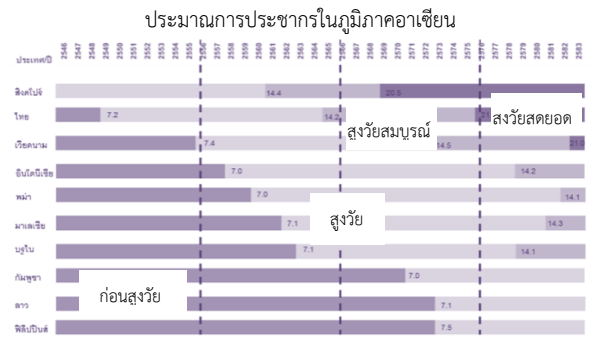
- **การขาดแคลนแรงงาน** เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรทำให้วัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง ผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ปี 2555 คาดว่าในปี 2565 มีอุปทานแรงงาน 42.5 ล้านคน แต่มีความต้องการแรงงาน 48.9 ล้านคน ทำให้ขาดแคลนแรงงานกว่า 6 ล้านคน ขณะที่การพึ่งพิงแรงงานเพื่อนบ้านจะมีข้อจำกัดเพิ่มขึ้นเนื่องจากประเทศเหล่านั้นมีความต้องการแรงงานมากขึ้นจากการพัฒนาประเทศ รวมทั้งจำนวนแรงงานที่ลดลงจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยโดยภายในปี 2563 เวียดนาม อินโดนีเซีย พม่า มาเลเซีย และบรูไนจะเข้าสู่สังคมสูงวัย และอีกไม่เกิน 20 ปี (พ.ศ. 2576) ทุกประเทศในอาเซียนจะเข้าสู่สังคมสูงวัย

- **ภาระการคลัง** จากความต้องการสวัสดิการสังคมที่เพิ่มสูงขึ้น อาทิ ค่าใช้จ่ายในการบริการทางสุขภาพ เงินอุดหนุนสุขภาพ และเงินบำนาญบำนาญต่างๆ ผลการประมาณการงบประมาณรายจ่ายสวัสดิการผู้สูงอายุของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (2555) คาดว่ารายจ่ายสวัสดิการผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นถึง 4.64 แสนล้านบาทในปีงบประมาณ 2564 โดยอัตราการเพิ่มของรายจ่ายจะสูงกว่ารายได้ ซึ่งหมายถึงรัฐต้องกันเงินงบประมาณในสัดส่วนที่มากขึ้นเพื่อมาเป็นรายจ่ายเพื่อผู้สูงอายุในการสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานให้กับผู้สูงอายุ

การส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุนอกจากจะช่วยลดผลกระทบข้างต้นแล้ว การทำงานที่เหมาะสมยังส่งผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า การมีกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีสุขภาพดีขึ้น ประเทศต่างๆ ที่เข้าสู่สังคมสูงวัยทุกประเทศ รวมถึงประเทศไทยจึงมีนโยบายที่จะผลักดันให้แรงงานมีการทำงานนานขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำงานมากขึ้น

ภาพรวมการทำงานของผู้สูงอายุ

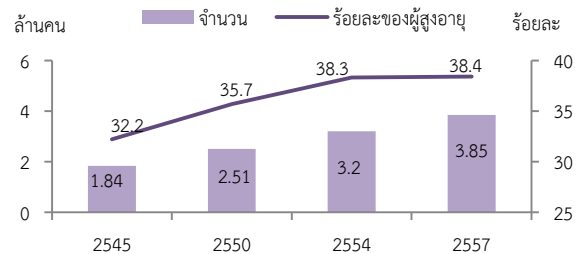
ปัจจุบันผู้สูงอายุมีแนวโน้มทำงานเพิ่มขึ้น จากรายงานการสำรวจภาวะการมีงานทำปี 2557 มีผู้มีงานทำ 38.4 ล้านคน เป็นผู้สูงอายุ 3.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ของผู้สูงอายุ และเป็นร้อยละ 9.99 ของผู้มีงานทำ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2537 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 31.9 ของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) ทำงานมากที่สุดร้อยละ 54.9 รองลงมาเป็น

หมายเหตุ: สังคมสูงวัย คือ สัดส่วนผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 7%
สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ คือ สัดส่วนผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 14% สังคมสูงวัยระดับสุดยอด คือ สัดส่วนผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 20%

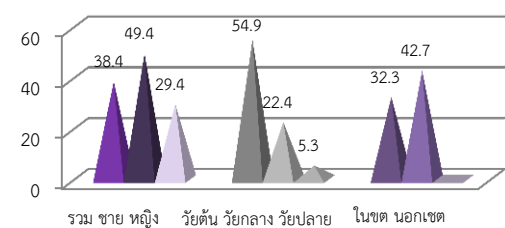
ที่มา: World Population Prospect 2012

จำนวนและสัดส่วนแรงงานสูงอายุ ปี 2537-2557

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงานแยกตามเพศ ช่วงวัยและเขตปกครอง พ.ศ. 2557

ที่มา: รายงานผลการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2557

ผู้สูงอายุตอนกลาง (70-79 ปี) และตอนปลายร้อยละ 22.4 และ 5.3 ตามลำดับ การทำงานของผู้สูงอายุมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- **ผู้สูงอายุ 2 ใน 3 ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง** สถานภาพของผู้สูงอายุที่ทำงานร้อยละ 62.7 ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง รองลงมาช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้างร้อยละ 20.3 และลูกจ้างเอกชนร้อยละ 9.2 ทั้งนี้ การทำงานของลูกจ้างเอกชนมีแนวโน้มลดลงมากเมื่อมีอายุมากขึ้นเชื่อว่าภาคเอกชนมีแนวโน้มเลิกจ้างแรงงานก่อนอายุ 60 ปี โดยมีแนวโน้มทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการทำงานของผู้สูงอายุที่ประมาณร้อยละ 90 ของผู้สูงอายุที่ทำงานเป็นแรงงานนอกระบบ

ผู้สูงอายุมีชั่วโมงทำงานเฉลี่ย 38 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อจำแนกตามสาขา ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ ร้อยละ 63.9 ขายส่งขายปลีกและซ่อมยานยนต์ร้อยละ 14.0 การผลิต ร้อยละ 7.7 และโรงแรมและบริการร้านอาหารร้อยละ 4.2 ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ขาดแคลนแรงงานและใช้แรงงานเข้มข้น ขณะที่แรงงานในระบบจะกระจายอยู่ในสาขาสำคัญคือ ภาคเกษตรฯ ร้อยละ 20.3 การผลิตอุตสาหกรรมร้อยละ 17.1 ขายส่งขายปลีกฯ ร้อยละ 15.3 ก่อสร้างร้อยละ 9.3 ตลอดจนงานบริหารราชการและการศึกษา โดย

- **2 ใน 3 มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านเกษตร** ผู้สูงอายुर้อยละ 62.1 มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านเกษตรและประมง ร้อยละ 15.5 เป็นพนักงานบริการและพนักงานร้านค้า และร้อยละ 8.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้า ขณะที่อาชีพของผู้สูงอายุที่ทำงานในระบบส่วนใหญ่กระจายอยู่ในอาชีพพนักงานบริการร้านค้า อาชีพพื้นฐานด้านการขาย ผู้ปฏิบัติงานความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้า ด้านเกษตรและประมง และผู้บัญญัติกฎหมายและข้าราชการอาวุโส ส่วนแรงงานนอกระบบประมาณ 2 ใน 3 มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง

สรุปในภาพรวมผู้สูงอายุมีการทำงานเพิ่มขึ้น อาชีพและสาขาที่ทำอยู่สอดคล้องกับสาขาที่มีการขาดแคลน อย่างไรก็ตาม การคงอยู่ของผู้สูงอายุภาคเอกชนที่ลดลงมากตั้งแต่อายุ 60 ปี ทำให้ขาดการคุ้มครองในเรื่องบำเหน็จบำนาญ และสวัสดิการต่างๆ ขณะที่แรงงานที่จะเป็นผู้สูงอายุนั้นยังมีเงินออมไม่เพียงพอต่อการบริโภคหลังครบกำหนดอายุการทำงานอายุเนื่องจากระยะเวลาที่แรงงานอยู่ในระบบสังคมไม่มากนักทำให้ระยะการออมสั้น การส่งเสริมให้มีการขยายเวลาทำงานและการจ้างงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานในภาคเอกชนให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น จึงยังเป็นประเด็นท้าทายต่อการเตรียมรับมือสังคมสูงวัย

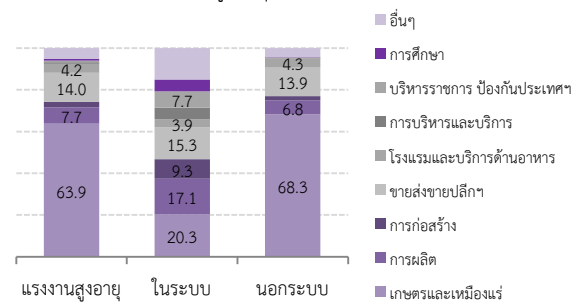
สัดส่วนแรงงานตามกลุ่มอายุ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	15-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60+
นายจ้าง	0.66	2.73	3.63	3.98	4.17
ทำธุรกิจส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง	11.89	22.75	36.64	44.69	62.71
ช่วยธุรกิจ ครัวเรือนโดย ไม่ได้รับค่าจ้าง	22.68	16.82	17.86	18.96	20.26
ลูกจ้างรัฐบาล	5.91	9.31	8.72	10.70	1.68
ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ	0.81	0.96	1.02	1.22	0.16
ลูกจ้างเอกชน	56.35	46.20	30.33	18.55	9.23
ผู้รับจ้างทำงาน หลายเจ้า	1.60	1.11	1.67	1.77	1.62
การรวมกลุ่ม	0.09	0.13	0.13	0.12	0.16
รวม	100.0 (8.0)	100.0 (9.2)	100.00 (9.7)	100.0 (7.5)	100.0 (3.8)

หมายเหตุ: () ล้านคน

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร ไตรมาส 3 ปี 2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

สัดส่วนแรงงานสูงอายุจำแนกตามสาขา ปี 2556

ที่มา: การทำงานผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานจำแนกตามอาชีพ ปี 2556

อาชีพ	รวม	ในระบบ	นอกระบบ
ผู้บัญญัติกฎหมายและข้าราชการระดับอาวุโส	4.5	12.0	3.7
ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านต่างๆ	1.0	6.9	0.4
ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านเทคนิคความหลากหลาย	0.9	4.1	0.5
เสมียน	0.2	1.1	0.1
พนักงานบริการและพนักงานร้านค้า	15.5	18.5	15.2
ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านเกษตรและประมง	62.1	13.7	67.0
ผู้ปฏิบัติงานความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้า	8.2	17.3	7.3
ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักร	2.2	7.5	1.7
อาชีพพื้นฐานด้านการขาย	5.2	18.2	3.9
คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้	0.2	0.6	0.1
รวม	100.0	100.0	100.0

ที่มา: การทำงานผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผลการสำรวจความต้องการทำงานและการจ้างงานผู้สูงอายุภาคเอกชน

ผลการสำรวจความต้องการจ้างงานผู้สูงอายุและความต้องการทำงานหลังอายุการทำงานของ สศช. (15 ก.ค.- 10 ส.ค. 2558) ใน 5 สาขา คือ การขนส่ง ค้าส่งค้าปลีก โรงแรมและภัตตาคาร สถานพยาบาล และเกษตรกรรมและประมง 167 แห่ง รวมทั้งความต้องการทำงานหลังอายุการทำงานของพนักงานอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 329 คน พบว่า

ด้านอุปสงค์

- **ภาคเอกชนรับรู้การเป็นสังคมสูงวัยแต่ขาดความตระหนักถึงผลกระทบ** โดยมีสถานประกอบการที่รู้ว่าประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยร้อยละ 78.4 แต่มีเพียงประมาณ 1 ใน 3 ที่คิดว่าได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย เรื่องที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ พนักงานในองค์กรเป็นวัยกลางคนและวัยสูงอายุมากขึ้น การขาดแคลนแรงงานและการจ้างงานยากขึ้น สำหรับสถานประกอบการที่ตอบว่าได้รับผลกระทบมีการวางแผนในการจัดการองค์กรร้อยละ 84.3 ซึ่งให้เห็นว่าหากภาคเอกชนมีความตระหนักถึงผลกระทบจะนำไปสู่การปรับตัวและเตรียมพร้อมมากขึ้น โดยการเตรียมการส่วนใหญ่เป็นเรื่องการวางแผนกำลังคนร้อยละ 61 และจ้างแรงงานสูงอายुर้อยละ 19.4

- **โรงแรมภัตตาคาร เกษตรกรรมและขนส่งมีการจ้างแรงงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานมากที่สุด** สถานประกอบการกว่าครึ่งไม่มีการกำหนดอายุการทำงาน (ร้อยละ 54.2) ส่วนที่มีการกำหนดอายุการทำงาน ส่วนใหญ่กำหนดที่อายุ 56-60 ปีร้อยละ 54.1 กำหนดในช่วง 50-55 ปีร้อยละ 41.9 มีเพียงร้อยละ 4 ที่กำหนดไว้สูงกว่า 60 ปี โดยธุรกิจที่กำหนดอายุการทำงานสูงกว่า 60 ปี อยู่ในสาขาค้าส่งค้าปลีกและโรงแรมภัตตาคาร อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการมีการจ้างหลังครบกำหนดอายุการทำงานมีสัดส่วนถึงร้อยละ 60.5 โดยสาขาโรงแรมภัตตาคาร การขนส่ง และเกษตรกรรมฯ มีสัดส่วนการจ้างมากที่สุดสอดคล้องกับความเห็นการขยายอายุการทำงานที่มีผู้ประกอบการเห็นด้วยถึงร้อยละ 68.3 ทั้งนี้ การจ้างหลังครบกำหนดอายุการทำงานเกือบทั้งหมดเป็นลูกจ้างเดิมคือร้อยละ 93.5 สำหรับตำแหน่งที่จ้างเป็นผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดร้อยละ 44.0 รองลงมาเป็นผู้บริหารร้อยละ 35.1 ส่วนเหตุผลในการจ้างเป็นเพราะต้องการผู้มีประสบการณ์/คนถนัดหรือมีความรู้มากที่สุดร้อยละ 40.7 รองลงมาเพราะความคุ้นเคยหรือไว้วางใจร้อยละ 34.6 โดยมีเหตุผลเพราะขาดแคลนแรงงานมีเพียงร้อยละ 11.5

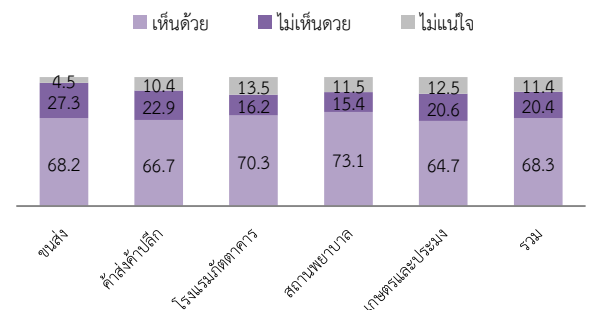
- **การวางแผนเพื่อเตรียมการจ้างผู้สูงอายุยังมีไม่มาก** สถานประกอบการร้อยละ 60 เห็นด้วยต่อการขยายอายุการทำงานแบบมีเงื่อนไข โดยเงื่อนไขการจ้างที่เห็นว่าควรปรับ ได้แก่ การปรับตำแหน่งร้อยละ 41.4 ปรับเงินเดือนร้อยละ 24.3 และปรับเวลาทำงานร้อยละ 21.4 อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่มีแผนการวางแผนเพื่อเตรียมจ้างงานผู้สูงอายุ มีเพียงร้อยละ 31.1 ที่มีการวางแผนเตรียมการจ้างผู้สูงอายุ โดยสาขาโรงแรมฯ และขนส่งมีสัดส่วนการ

สัดส่วนการจ้างแรงงานหลังอายุการทำงานของสถานประกอบการ

	ขนส่ง	ค้าส่ง ค้าปลีก	โรงแรมฯ	สถาน พยาบาล	เกษตรฯ	รวม
ไม่มี	18.2	47.9	21.6	65.4	41.2	39.5
มี	81.8	52.1	78.4	34.6	58.8	60.5
ตำแหน่ง						
ผู้บริหาร	32.3	35.7	34.3	44.4	35.5	35.1
ผู้เชี่ยวชาญ	35.4	10.7	8.6	33.3	12.9	17.9
ผู้ปฏิบัติงาน	32.3	46.4	54.3	22.2	48.4	44.0
อื่นๆ	-	7.1	2.8	0	3.2	2.9
ลูกจ้าง						
เก่า	87.5	95.7	92.9	100.0	94.4	93.5
ใหม่	-	-	3.6	-	-	1.1
เก่าและ ใหม่	12.5	4.3	3.6	-	5.6	5.4

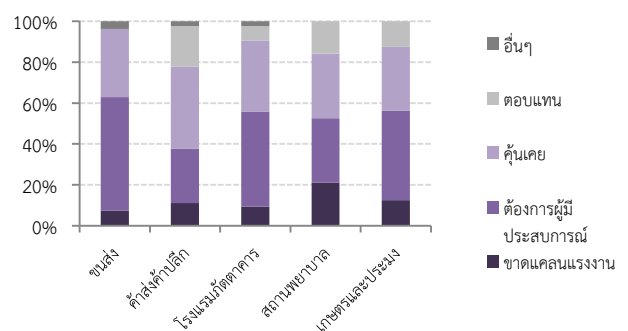
ที่มา: สศช. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

สัดส่วนความคิดเห็นต่อการขยายอายุการทำงานของสถานประกอบการ

ที่มา: สศช. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

เหตุผลในการจ้างแรงงานสูงอายุ จำแนกตามอุตสาหกรรม

ที่มา: สศช. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

เตรียมจ้างมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวางแผนกำลังคนมากที่สุด รองลงมาเป็นการกำหนดตำแหน่งที่เหมาะสม กำหนดเกณฑ์การจ้างงานตามลำดับ ทั้งนี้ สถานประกอบการคิดว่าเกณฑ์ในการคัดเลือกหากมีการรับผู้สูงอายุเข้าทำงานที่สำคัญสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ประสบการณ์ทำงาน ความรู้ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ลักษณะส่วนบุคคล และสุขภาพของผู้สูงอายุ

ด้านอุปทาน

จากการสำรวจของ สศข. ในกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 45-50 ปี ร้อยละ 78.7 ช่วงอายุ 51-55 ปี 56-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.8 ร้อยละ 5.8 และ 2.7 ตามลำดับ เป็นผู้บริหารร้อยละ 12.5 หัวหน้าฝ่ายร้อยละ 26.7 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 49.5 และอื่นๆ ร้อยละ 11.2 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 67.5 เป็นโสดร้อยละ 28.3 หย่าร้างหรือหม้ายร้อยละ 4.3 ประมาณร้อยละ 70 มีรายได้ไม่น้อยกว่า 30,001 บาท ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายร้อยละ 66.1 ไม่เพียงพอร้อยละ 10.1 และไม่เพียงพอบางครั้งร้อยละ 23.9 แรงงานกว่า 3 ใน 4 มีเงินออมและทรัพย์สิน ขณะที่สัดส่วนผู้มีหนี้สินอยู่ที่ร้อยละ 42.9 ทั้งนี้ แรงงานประมาณร้อยละ 80 หลังจากครบกำหนดอายุการทำงานยังมีภาระค่าใช้จ่าย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายส่วนตัว การดูแลสุขภาพในครอบครัว และรายจ่ายด้านสุขภาพ

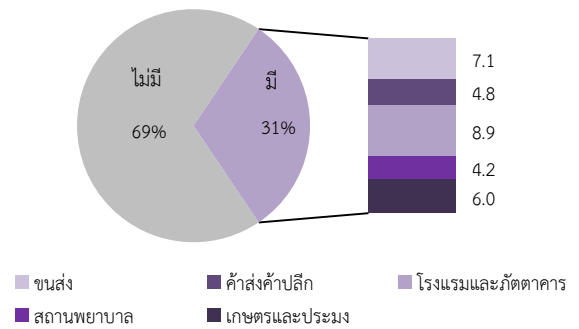
• แรงงานส่วนใหญ่ต้องการทำงานถึงอายุไม่เกิน 60 ปี

ความต้องการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 79 ต้องการทำงานถึง 60 ปี และร้อยละ 36.8 ต้องการทำงานต่ำกว่าอายุ 56 ปี สอดคล้องกับความต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานที่พบว่าผู้มีไม่ต้องการทำงานถึงร้อยละ 30.9 ส่วนใหญ่ให้เหตุผลต้องการพักผ่อน สุขภาพไม่ดี และต้องการดูแลครอบครัว ขณะที่ผู้ต้องการทำงานส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าสุขภาพยังแข็งแรงทำงานได้ ช่วยให้ฐานะของครอบครัวดีขึ้น ต้องการสร้างมรดกให้ลูกหลานและไม่ต้องการเป็นภาระคนอื่น ทั้งนี้ ผู้ต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงาน ร้อยละ 42.8 ต้องการงานที่เดิม ร้อยละ 21.4 ต้องการประกอบอาชีพอิสระ และร้อยละ 4.6 ต้องการทำที่ใหม่โดยเป็นลูกจ้าง นอกจากนี้ แรงงานร้อยละ 41.2 คิดว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวของผู้สูงอายุเพื่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างถึง 1 ใน 3 ไม่ต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงาน ขณะที่กลุ่มที่เห็นว่าจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้ความสำคัญกับการอบรมทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น เช่น ไอที และการเตรียมตัวเรื่องสุขภาพในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 31.7 และการปรับทัศนคติร้อยละ 19.8

• แรงงานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการขยายอายุการทำงาน

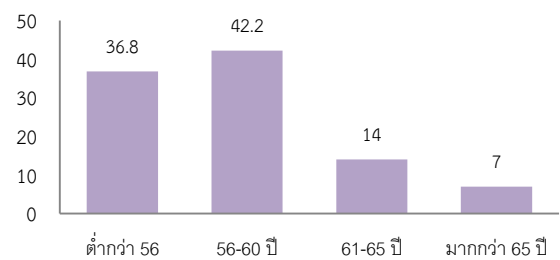
ความคิดต่อการขยายอายุการทำงาน พบว่า แรงงานร้อยละ 60 ไม่แน่ใจว่าควรมีการขยายอายุการทำงานหรือไม่ซึ่งอาจเป็นเพราะการขยายอายุการทำงานเชื่อมโยงกับการรับสิทธิของประกันสังคมที่กำหนดอายุที่ 55 ปี และแรงงานยังขาดความรู้และเกรงว่าจะกระทบ

การเตรียมการจ้างงานหลังครบกำหนดอายุการทำงาน
ของสถานประกอบการ

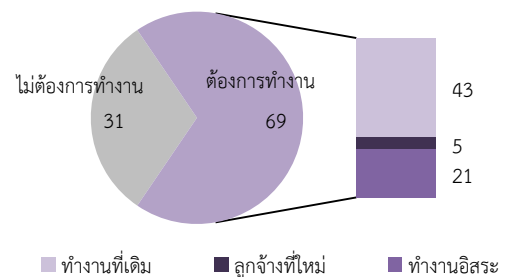
ที่มา: สศข. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนท์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

ร้อยละของอายุที่แรงงานต้องการทำงาน

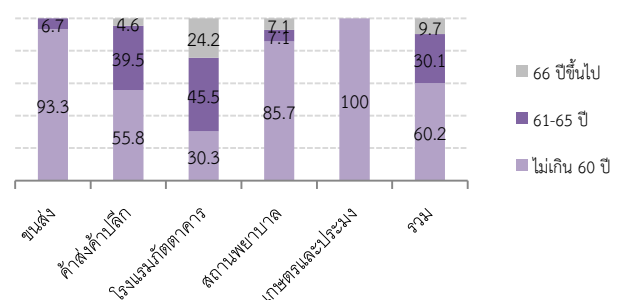
ที่มา: สศข. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนท์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

ความต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานของแรงงานอายุ 45 ปีขึ้นไป

ที่มา: สศข. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนท์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

สัดส่วนอายุการทำงานที่ลูกจ้างต้องการ จำแนกตามสาขา

ที่มา: สศข. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนท์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

ต่อสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ ขณะที่ร้อยละ 33.7 เห็นว่าควรมีการขยายอายุการทำงาน ในจำนวนนี้ประมาณ 2 ใน 3 เห็นว่าควรเป็นการขยายแบบมีเงื่อนไข โดยเงื่อนไขที่ยอมรับมากที่สุดคือการจ้างบางคนร้อยละ 36 รองลงมาเป็นการปรับลดเงินเดือนและปรับเวลาร้อยละ 24.2 และ 21.3 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลที่เห็นด้วยเพราะผู้สูงอายุยังทำงานได้เป็นผู้มีประสบการณ์ ทำให้มีสังคม เกิดการพัฒนาตนเอง มีรายได้ต่อเนื่อง ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่า ต้องมีความพร้อมหลายด้าน ต้องการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ ควรพักผ่อนและใช้เวลาที่เหลือเป็นของตนเอง ทั้งนี้ ยังเห็นว่าการขยายอายุการทำงานอาจทำในบางสาขาที่ขาดแคลนหรือกับงานที่เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้ ผู้ที่เห็นด้วยกับการขยายอายุการทำงานต้องการขยายจนถึงอายุ 60 ปีร้อยละ 60.2 ขยายถึงอายุ 65 ปี และมากกว่า 65 ปี ร้อยละ 30.1 และ 9.7 ตามลำดับ โดยสาขาโรงแรมและภัตตาคารส่วนใหญ่ต้องการขยายอายุมากกว่า 60 ปี ขณะที่สาขาที่เหลือส่วนใหญ่ต้องการขยายอายุแค่ 60 ปี

• **มุมมองต่อการทำงานของผู้สูงอายุของผู้ประกอบการและลูกจ้างไม่แตกต่างกัน** มุมมองต่อการทำงานของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นการมองที่คุณลักษณะของผู้สูงอายุมากกว่าผลกระทบโดยรวม เช่น ผลต่อการจ้างงานหรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยด้านดีเห็นว่าผู้สูงอายุสามารถแก้ปัญหาได้ดีเพราะมีประสบการณ์ มีความรอบคอบและมีมนุษยสัมพันธ์ดี ส่วนการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังมีไม่มาก ขณะที่ด้านลบส่วนใหญ่เห็นว่าไม่สามารถทำงานได้เต็มที่เพราะสุขภาพ รองลงมาคือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ และทำงานได้ช้า ทั้งนี้ ด้านลบมีความเห็นแตกต่างระหว่างสาขา โดยค้าส่งค้าปลีกและเกษตรกรรมฯ เห็นว่าสุขภาพเป็นข้อจำกัดมากที่สุด การขนส่งและสถานพยาบาลเห็นว่าการปรับตัวเป็นข้อจำกัดมากที่สุด ส่วนโรงแรมภัตตาคารเห็นว่าทำงานช้ามากที่สุด ซึ่งให้เห็นว่าลักษณะงานมีผลต่อทัศนคติการทำงานของผู้สูงอายุ ขณะที่ผลการศึกษางานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุจะเป็นงานที่มีความเครียดต่ำ ไม่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ มีความยืดหยุ่น รวมทั้งเป็นงานจิตอาสาและได้รับการยอมรับจากสังคม การส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุจึงควรมีการสร้างงานที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงข้อจำกัดเพื่อเป็นที่ยอมรับซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุมากขึ้น

• **การส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุยึดหลักยืดหยุ่นและสมัครใจ** สถานประกอบการและลูกจ้างส่วนใหญ่เห็นว่าการจ้างงานตามสมัครใจของผู้สูงอายุ การจ้างงานควรมีลักษณะยืดหยุ่นทั้งในเรื่องเวลาทำงาน รูปแบบการทำงาน การจ้าง และเงินเดือนโดยไม่จำเป็นต้องทำงานในตำแหน่งเดิม ทั้งนี้ รัฐควรสนับสนุนและพัฒนาระบบคัดกรองผู้สูงอายุซึ่งจะทำให้สถานประกอบการสามารถคัดกรองผู้สูงอายุที่ยังทำงานต่อได้ตามความเหมาะสมกับตำแหน่ง การจัดให้มีการประเมินความสามารถผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจ้างงาน ตลอดจนการให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่สังคมเกี่ยวกับสังคมสูงวัย ผลกระทบและความจำเป็นของการส่งเสริมให้เกิดการทำงานของผู้สูงอายุ รวมทั้งการใช้มาตรการทางการคลังจูงใจให้เกิดการจ้าง

สัดส่วนความเห็นต่อการทำงานของผู้สูงอายุของสถานประกอบการและแรงงาน

	สถานประกอบการ	ลูกจ้าง
ด้านบวก		
แก้ปัญหาได้ดีเพราะมีประสบการณ์	38.6	37.3
มีความรอบคอบ	28.7	32.5
มีมนุษยสัมพันธ์และเข้ากับคนได้	18.7	17.9
ช่วยลดการขาดแคลนแรงงาน	12.9	12.9
อื่นๆ	1.2	0.3
ด้านลบ		
ทำงานช้า	23.3	26.4
ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ	27.1	19.0
ทำงานได้ไม่เต็มที่เพราะสุขภาพ	33.9	37.2
มีค่าใช้จ่ายสูง	12.7	16.9
อื่นๆ	3.0	0.5

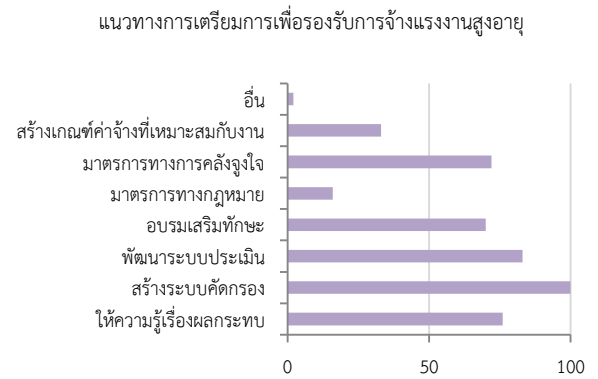
ที่มา : สศช. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิสเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด

ลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ทฤษฎีทางกายจิตสังคม (ธนายศ สุมาลัยโรจน์, 2558)	งานที่มีความเครียดต่ำ งานลักษณะจิตอาสา งานที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีผลตอบแทนที่มุ่งเน้นไปในด้านสวัสดิการมากกว่าการตอบแทนเป็นตัวเงิน งานที่ผู้สูงอายุเคยมีประสบการณ์หรือมีความชำนาญ และงานตามความสนใจ
งานที่ผู้สูงอายุทำมีผลิตภาพสูง (นงนุช สุนทรชวากานต์, 2552)	อาชีพพนักงานบริการ พนักงานขาย พนักงานขนส่ง อาชีพบริการรักษาความปลอดภัยและบริการชุมชนอาชีพพื้นฐาน เช่น การทำอาหาร การเกษตรและหัตถกรรม และอาชีพที่เป็นผู้ปฏิบัติการใช้ความสามารถทางฝีมือ
แบบจำลองของแคแร็กซ์ (สมรักษ์ รักษาทรัพย์, 2552)	- งานเชิงรุกและงานเชิงรับที่สุขภาพของผู้สูงอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน เช่น นักวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ประชาสัมพันธ์ การแปลและล่าม พนักงานจัดซื้อ พิมพ์ดีด และเก็บเงินหน้าเคาเตอร์ พนักงานขาย พนักงานนวด ลูกจ้างทั่วไปในร้านขนมเบเกอรี่ พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัยฯ - งานที่อาจต้องจัดเวลาทำงานและภาระงานให้สามารถยืดหยุ่นและไม่สร้างความเครียดอันจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพ อาทิ ผู้บริหารงานบุคคล สถาปนิก การสอนในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชี วิศวกรทางการเงิน ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย พนักงานผู้สื่อข่าว พนักงานตรวจสอบคุณภาพ ช่างไฟฟ้าทั่วไป ลูกจ้างประกอบอาหาร ลูกจ้างร้านเสริมสวยลูกจ้างซักล้างเสื้อผ้า พนักงานขับแท็กซี่ พนักงานขายตรงฯ

ผู้สูงอายุในสถานประกอบการ และพัฒนาและอบรมเสริมทักษะให้กับแรงงานก่อนสูงวัยและผู้สูงอายุ

โดยสรุปสถานประกอบการใน 5 สาขา มีการปรับตัวต่อภาวะการขาดแคลนแรงงาน โดยมีการจ้างแรงงานผู้สูงอายุถึงร้อยละ 60 แต่ยังคงขาดความรู้และตระหนักถึงผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ทำให้ยังขาดการวางแผนและการเตรียมสภาพแวดล้อมเพื่อจ้างงานผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ ขณะที่แรงงานส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงผลกระทบต่อความเพียงพอของรายได้จากการที่มีเวลาหลังชีวิตการทำงานที่ยาวนานขึ้น ประกอบกับทัศนคติที่เห็นว่าผู้อายุเกิน 60 ปี เป็นวัยที่ควรพักผ่อน ดังนั้นแรงงานส่วนใหญ่จึงมีความต้องการการทำงานหลังอายุ 60 ปีไม่มากนัก รวมถึงความเกี่ยวเนื่องของการขยายอายุการทำงานกับการรับสิทธิประโยชน์จากประกันสังคมทำให้ไม่เอื้อต่อการขยายเวลาการทำงานของผู้สูงอายุ

ที่มา : สศช. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจโดยบริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิสเนส แมเนจเม้น จำกัด

ประสบการณ์จากต่างประเทศ

การประเมินนโยบายที่มีการดำเนินงานในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการขยายการทำงานของแรงงานสูงอายุ อาจแบ่งเป็น (1) การเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ การปรับเพิ่มอายุการทำงานเพื่อให้แรงงานมีระยะเวลาการทำงานที่เพิ่มขึ้น การมีรูปแบบการออมหรือการคิดบำนาญที่พิจารณาเกี่ยวกับอายุการทำงานมากขึ้น (2) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนายจ้างและรูปแบบการจ้างงาน ได้แก่ การออกกฎหมายบังคับให้นายจ้างเลือกปฏิบัติกับลูกจ้างสูงอายุ การสร้างความตระหนักในภาคธุรกิจเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยและผลกระทบต่อภาคแรงงาน (3) การพยายามเพิ่มการจ้างงานในผู้สูงอายุ ได้แก่ การสร้างศูนย์/สำนักจัดหางานหรือศูนย์ข้อมูลของนายจ้างและผู้สูงอายุที่กำลังหางาน การสนับสนุนให้มีการอบรมที่มุ่งเน้นเพิ่มศักยภาพในการทำงาน การกำหนดงานเฉพาะที่แรงงานสูงอายุจะได้รับการพิจารณาพิเศษ รวมทั้งการให้เงินอุดหนุนค่าจ้างหรือการลดหย่อนภาษี ตลอดจนการพิจารณาสภาพแวดล้อม เช่น การเดินทาง การปรับสถานที่ทำงานให้เหมาะสม การลดชั่วโมงการทำงานหรือปรับรูปแบบการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการเข้าสู่สังคมสูงวัยโดยมีนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในเรื่องนี้ทั้งที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ และการมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติรองรับ โดยเน้นการฝึกอบรมอาชีพ การจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุเพื่อสนับสนุนทุนประกอบอาชีพทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม การดำเนินการจัดหางานให้กับผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ยังขาดการแปลงไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ การประเมินผลแผนผู้สูงอายุฉบับที่ 2 พบว่า การสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านรายได้ของผู้สูงอายุมีความก้าวหน้าในเรื่องการขยายหลักประกันให้ครอบคลุม ขณะที่การส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งด้านการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ที่ยังไม่ตรงกับความต้องการ การขาดการกำหนดทิศทางร่วมกันและการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเท่าที่ควร

ปัญหาและอุปสรรคการทำงานของผู้สูงอายุในภาคเอกชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติและข้อมูลจากการสำรวจความต้องการจ้างงานและการทำงานของผู้สูงอายุ พบปัญหาและอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ ดังนี้

- ทัศนคติต่อการทำงานของผู้สูงอายุว่าเป็นสิ่งไม่เหมาะสม โดยทัศนคติของแรงงานสูงวัยและครอบครัวมักมองว่าผู้สูงอายุควรได้รับการพักผ่อนเนื่องจากทำงานและรับภาระมามากแล้ว ผู้ทำงานบางกลุ่มมองว่าการจ้างผู้สูงอายุในที่ทำงานเป็นการปิดโอกาสทำงานและการเลื่อนตำแหน่งของคนรุ่นใหม่ ขณะที่ผู้ประกอบการเห็นว่าไม่คุ้มทุนเพราะผลิตภาพต่ำ ทำให้แรงงานวัยปลายและผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานมีไม่มากนัก
- ความพร้อมด้านสุขภาพ นอกจากความเสื่อมถอยของร่างกายตามวัยแล้ว ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาด้านสุขภาพทั้งจากการทำงานหนัก และไม่ปลอดภัยในช่วงวัยทำงาน ทำให้เป็นข้อจำกัดต่อการทำงาน
- สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน เช่น สภาพคมนาคมและการขนส่งที่ไม่เหมาะสมกับการเดินทางของผู้สูงอายุ สภาพแวดล้อมที่ทำงานไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ฯลฯ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

- การออกกฎระเบียบที่เข้มงวดเกินไป เช่น เวลาทำงานไม่มีความยืดหยุ่นทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของผู้สูงอายุที่ส่วนใหญ่ต้องการรับผิดชอบน้อยลง ทำงานเบาลงเพื่อให้เหมาะสมกับวัย นอกจากนี้ ผู้สูงอายุยังได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกับวัยทำงานอื่นๆ เช่น การคัดเลือกเข้าทำงาน ค่าจ้างที่ไม่เป็นธรรม เป็นต้น
- การดำเนินงานต้องใช้เวลานาน เนื่องจากการขยายอายุการทำงานกระทบต่อสิทธิในการรับประโยชน์ของประกันสังคมที่อายุ 55 ปี ทำให้แรงงานส่วนหนึ่งที่ต้องการรับสิทธิไม่ต้องการขยายอายุการทำงานหรือทำงานในระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจะขยายอายุการทำงานจึงต้องใช้เวลานานเพราะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก จำเป็นต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอนเพื่อเตรียมความพร้อมของนายจ้างและลูกจ้าง รวมถึงการทบทวนระบบสิทธิประโยชน์ การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุในภาคเอกชน

- **การใช้มาตรการจูงใจ** ทั้งในด้านอุปทานและอุปสงค์ การสร้างแรงจูงใจให้แรงงานสูงวัยขยายเวลาการทำงาน อาทิ การสร้างงานที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ การลดการออกจากงานก่อนครบกำหนด การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ และการทบทวนเกณฑ์และผลประโยชน์ที่แรงงานจะได้รับจากการครบกำหนดการทำงาน ด้านผู้ประกอบการเพื่อจูงใจให้เกิดการจ้างงาน อาทิ การสร้างความตระหนักของผลกระทบจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย การกำหนดงานเฉพาะที่แรงงานสูงวัยจะได้รับการพิจารณาพิเศษ การปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานของผู้สูงอายุ
- **การลดอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ** โดยการสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การทำงานและการออม การปรับปรุงเงื่อนไขการทำงาน ตลอดจนการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ทำงาน การเดินทางและใช้ชีวิตให้เหมาะสมซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกมาทำงานและใช้ชีวิตในสังคมมากขึ้น
- **มาตรการสนับสนุน** โดยการปรับปรุงกฎหมายการไม่เลือกปฏิบัติกับลูกจ้างสูงวัย การสร้างระบบคัดกรองและจัดทำข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน การพัฒนาระบบประเมินและการกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับสมรรถนะ การให้มีศูนย์บริการการจัดหางานให้กับผู้สูงอายุ
- **การสร้างระบบการเงินการคลังมหภาค** เพื่อพัฒนาระบบบำนาญบำนาญและการออมให้เอื้อต่อการส่งเสริมให้เกิดการขยายอายุการทำงาน รวมทั้งมีกลไกในการจัดการ การพิจารณานโยบายและมาตรการที่ครอบคลุมบำนาญบำนาญทุกกลุ่มเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มต่างๆ
- **การเตรียมความพร้อมคนไทยเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณค่า** โดยเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพของคนไทยตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยสูงอายุเพื่อให้คนรุ่นใหม่พร้อมที่จะเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณค่าและมีสุขภาพแข็งแรง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการทำงานของผู้สูงอายุ เพื่อร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต่อไป ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยและผลกระทบในด้านต่างๆ เพื่อให้สังคมเกิดความพร้อมในทุกมิติทั้งผู้ประกอบการ ตัวบุคคล/แรงงาน ครอบครัวและสถาบันต่างๆ

ตัวอย่างนโยบายและมาตรการประเทศเพื่อส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ

ประเทศ	ระบบการเงินการคลัง	การลดอุปสรรคต่างๆ	การส่งเสริมด้านนายจ้าง
สาธารณรัฐเกาหลี	- การเพิ่มความครอบคลุมที่มีประสิทธิภาพของระบบบำนาญ - การลดอัตราทดแทน (replacement rates) ของระบบบำนาญภาครัฐ - การเปลี่ยนระบบ retirement allowances เป็น corporate pension scheme	- การกำหนดการเกษียณภาคบังคับ - การปฏิรูประบบค่าจ้างตามอาวุโส - การพิจารณาความสมเหตุสมผลของระบบการช่วยเหลือค่าจ้างสำหรับผู้สูงอายุ - การพิจารณาใช้ระบบ in-work benefit - การต่อต้านการเลือกปฏิบัติด้านอายุอย่างเข้มงวด - การให้คำแนะนำแก่บริษัทในการจ้างงานตามอายุที่มีความหลากหลาย	- การขยายโอกาสในการฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุระหว่างช่วงอายุที่เหมาะสม - การปรับปรุงคุณภาพของ Public Employment Service (PES) และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบริษัทจัดหางานภาคเอกชน - การลดชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน - การปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานของผู้สูงอายุ - การปรับปรุงความปลอดภัยในการทำงาน
ญี่ปุ่น	- การพิจารณา specific provisions สำหรับระบบบำนาญ - การทบทวนสิทธิในบำนาญของสตรี	- การกำหนดการเกษียณภาคบังคับ - การทบทวนการให้ความคุ้มครอง กฎระเบียบการจ้างงาน Review - การต่อต้านการเลือกปฏิบัติด้านอายุอย่างเข้มงวด	- การจูงใจทางการเงินเพื่อการกลับไปทำงานใหม่ของผู้สูงอายุที่ทำงาน - การสนับสนุนให้มีการทำงานรูปแบบที่ไม่ปกติ - การลดชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน และการปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานของผู้สูงอายุ
สหราชอาณาจักร	- การลดเงินจ่ายสำหรับประโยชน์ disability-related benefits - การพัฒนาระบบเพื่อจัดการกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้รับประโยชน์จากการไม่สามารถทำงานระยะสั้นและระยะยาว - การวางแผนเพื่อการปฏิรูประบบบำนาญ	- การใช้ระเบียบการด้านการเลือกปฏิบัติด้านอายุอย่างเคร่งครัด - การสนับสนุนการจ้างงานด้วยอายุที่หลากหลาย - การสนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยืดหยุ่น	- การปรับปรุงความร่วมมือเพื่อการยกระดับทักษะและข้อเสนอแนะในอาชีพแก่แรงงานสูงอายุ - การพิจารณาการขยายความครอบคลุมของงานที่ต้องการประสบการณ์ - การสนับสนุนการทำงานของตนเองในกลุ่มผู้สูงอายุ
สหรัฐอเมริกา	- การเพิ่มอายุขั้นต่ำที่จะได้ประโยชน์จากประกันสังคม	- การสนับสนุนให้เกิดระบบบำนาญแบบการจ่ายสมทบอย่างกว้างขวาง - การติดตามผลกระทบจากระเบียบการด้านการเลือกปฏิบัติด้านอายุอย่างเคร่งครัด - การสนับสนุนธุรกิจที่มีการจ้างงานผู้สูงอายุ	- การขยายโอกาสในการฝึกอบรมให้กับแรงงานไร้ทักษะและการฝึกแบบตรงความต้องการให้กับแรงงานสูงอายุ - การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการหางานให้แรงงานสูงอายุ - การแก้ปัญหาในการเกษียณก่อนกำหนดผ่านการจ่ายสมทบของนายจ้าง - การอำนวยความสะดวกในการทำงานของตนเองของผู้สูงอายุเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการขยายอายุการทำงาน - การให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพความเป็นอยู่และความปลอดภัยจากการทำงาน

ที่มา: การศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมโอกาสด้านอาชีพและการทำงานของผู้สูงอายุปี 2556 กระทรวงแรงงาน

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายได้รวม)

องค์ประกอบหลัก	2555				2556				2557				2558	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน														
<i>การมีงานทำ^{1/}</i>														
การมีงานทำ (พันคน)	38,016	38,583	39,578	39,587	37,965	38,267	38,318	38,316	37,812	37,815	38,421	38,262	37,612	37,752
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.72	0.86	0.58	0.47	0.70	0.74	0.81	0.66	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88
อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)														
- รวม	0.72	0.86	0.58	0.47	0.72	0.74	0.77	0.65	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88
- ประถมศึกษาและต่ำกว่า	0.32	0.32	0.25	0.20	0.33	0.33	0.28	0.28	0.49	0.41	0.37	0.35	0.48	0.37
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.07	1.20	0.81	0.64	1.08	0.81	0.83	0.90	1.15	1.29	1.33	0.93	1.29	0.84
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	0.89	0.94	0.74	0.82	0.97	0.83	0.97	0.73	1.14	1.20	0.95	0.60	1.22	1.19
- อาชีวศึกษา	1.24	1.03	1.12	0.71	0.84	0.72	1.61	1.23	1.37	1.46	0.98	0.96	1.15	1.19
- วิชาชีพชั้นสูง	1.60	2.28	0.90	0.95	1.16	2.11	1.88	1.35	1.40	1.72	1.20	0.91	1.37	1.77
- มหาวิทยาลัย	1.32	2.02	1.28	0.80	1.37	1.71	1.88	1.32	1.45	2.13	1.62	0.96	1.61	1.86
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	352.87	379.52	301.55	355.74	308.69	220.14	274.31	291.83	277.89	258.09	245.10	244.07	281.18	277.18
(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สพ.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)														
สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)														
- รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
- ประถมศึกษาและต่ำกว่า	52.53	51.79	51.94	51.92	50.13	49.82	49.77	49.69	49.28	48.87	49.11	48.57	47.90	47.92
- มัธยมศึกษาตอนต้น	15.69	16.01	16.66	16.54	15.67	16.04	16.00	15.94	15.88	16.05	16.23	16.04	15.82	15.79
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	11.18	11.40	11.13	11.23	11.06	11.12	11.29	11.34	11.45	11.58	11.67	11.94	12.16	12.24
- อาชีวศึกษา	3.30	3.38	3.34	3.16	3.59	3.45	3.42	3.46	3.50	3.55	3.44	3.52	3.57	3.62
- วิชาชีพชั้นสูง	4.45	4.66	4.64	4.65	4.86	4.84	4.69	4.71	4.81	4.75	4.63	4.67	4.77	5.00
- มหาวิทยาลัย	12.85	12.77	12.29	12.49	14.69	14.73	14.82	14.86	15.09	15.20	14.91	15.25	15.77	15.43
สุขภาพ														
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วน (ราย) ^{2/}														
- ปอดอักเสบ	49,387	37,122	64,638	44,793	55,424	35,238	49,812	45,007	60,599	38,215	56,775	45,121	55,688	41,573
- ไข้เลือดออก	6,362	16,388	28,804	28,039	21,979	53,050	65,382	14,362	4,953	8,222	16,554	11,270	7,493	24,581
- มือ เท้า และปาก	4,859	8,024	22,921	9,493	9,585	8,853	18,087	9,606	9,662	19,732	27,792	8,649	9,409	7,862
- ไข้หวัดใหญ่	8,837	6,175	28,611	18,477	17,394	6,062	11,631	8,854	30,899	11,178	16,146	15,842	24,172	10,577
- บิด	4,109	3,617	2,858	2,510	2,733	2,710	2,465	1,678	2,326	2,261	2,050	1,469	1,686	1,729
- หัด	1,982	1,188	1,221	816	937	788	618	304	340	321	313	210	203	214
- ฉีหนู	579	932	1,594	1,170	639	634	974	856	393	462	774	634	278	424
- ใช้สมองอักเสบ	114	204	175	187	183	192	175	173	140	143	153	158	169	144
- อหิวาตกโรค	19	17	6	3	4	1	1	2	2	2	6	2	2	2
- ไข้กาฬหลังแอ่น	2	3	1	2	3	2	2	7	4	3	2	5	4	7
- พิษสุนัขบ้า	1	2	1	1	1	2	2	-	2	1	2	1	1	2
2.ความมั่นคงทางสังคม														
<i>ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)^{3/}</i>														
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุ-การจราจรทางบก	11.82	9.76	10.04	11.44	12.35	10.12	9.91	9.77	10.62	10.24	8.78	10.15	9.73	9.20
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	9.73	9.86	8.37	9.68	9.28	9.45	8.76	8.31	8.79	8.99	8.71	9.20	9.13	9.74
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	18.23	18.83	18.78	19.16	18.97	18.51	19.36	18.35	17.49	17.68	17.50	17.04	16.47	18.42
- สัดส่วนคดียาเสพติด	121.75	141.05	134.32	150.7	168.63	169.16	176.05	153.87	141.91	153.10	146.00	132.83	121.65	95.71
<i>การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}</i>														
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	2,434	2,308	2,762	1,985	2,380	1,488	1,646	1,579	682	2,161	2,115	1,680	1,522	1,911
- กรณีสัญญา/อสังหาริมทรัพย์	1,045	856	908	738	758	663	632	676	287	843	805	636	632	753
- กรณีสินค้าและบริการทั่วไป	1,011	1,027	1,045	793	759	555	709	608	254	682	752	664	572	726
- กรณีโฆษณา	369	417	796	431	310	233	244	246	131	621	519	244	260	272
- กรณีกฎหมาย	7	7	11	13	541	6	37	40	10	15	39	5	4	1
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	2	1	2	10	12	31	24	9	-	-	-	131	54	159
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	17,894	16,516	14,010	12,562	10,321	10,314	12,348	8,790	3,410	10,804	12,703	11,784	12,293	12,300

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
1. คุณภาพของคน													
<i>การมีงานทำ</i>													
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{6/}	97,912	102,484	106,200	109,425	113,675	117,424	117,823	113,033	120,842	119,550	125,792	129,535	132,177
อัตราการผลิตมีงานทำ (ร้อยละ) ^{7/}	96.50	96.96	97.23	97.58	97.96	98.13	98.19	98.13	98.43	98.83	98.81	98.81	98.70
อัตราการผลิตว่างงาน (ร้อยละ) ^{7/}	2.40	2.16	2.07	1.83	1.51	1.38	1.38	1.49	1.04	0.70	0.70	0.70	0.80
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{6/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	783.17	696.53	787.28	754.12	577.93	596.70	507.77	604.93	520.80	383.33	347.00	273.74	256.29
<i>สุขภาพ^{8/}</i>													
อัตราการเจ็บป่วย (ต่อประชากรพันคน)	1809.63	1845.04	1,798.06	1,878.92	2,079.57	2,292.29	2,436.12	2,639.43	2,816.17	2,947.64	3,116.45	2,916.62	
อัตราผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)													
- เนื่องกรร้าย (มะเร็ง)	98.98	101.67	107.05	114.31	124.38	130.75	134.22	133.05	143.21	153.59	154.49	265.57	
- หัวใจ	391.45	451.45	503.10	530.75	618.20	687.72	749.54	793.03	844.82	935.92	955.07	887.20	
- เบาหวาน	340.95	380.75	444.16	490.53	586.82	650.43	675.74	736.48	792.61	848.77	868.30	1,081.25	
- ความดันโลหิต	340.99	389.83	477.35	544.05	659.57	778.12	860.53	981.48	1,058.73	1,187.00	1,245.56	1,621.72	
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ประสาทหลอน (ต่อประชากรแสนคน)	38.12	39.33	38.93	42.02	45.62	48.79	47.28	49.77	57.25	64.14	63.30	82.63	
ความผิดปกติทางอารมณ์ (สะเทือนอารมณ์) (ต่อประชากรแสนคน)	12.17	13.41	13.54	14.83	15.86	18.48	20.09	26.46	30.85	33.61	34.89	42.94	
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	66.21	62.45	64.64	59.69	64.89	63.48	60.94	60.86	56.43	60.43	53.65	46.44	
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	33.97	37.13	35.90	37.64	42.41	42.27	45.88	49.00	56.77	60.75	62.35	59.77	
<i>ประชากร</i>													
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{9/}	50.88	50.46	50.03	49.69	49.26	48.84	48.43	48.11	55.22	55.47	55.83	56.29	56.85
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{10/}	32.44	-	26.76	-	21.94	20.04	20.43	17.88	16.37	13.22	12.64	10.94	10.53
<i>การศึกษา</i>													
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{11/}													
- ประถมศึกษา	105.26	104.83	104.24	104.17	103.47	104.51	104.83	104.00	104.30	103.50	104.00	102.72	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	85.65	90.34	92.47	95.45	96.67	96.37	95.62	94.87	98.01	98.43	97.65	96.75	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	60.79	62.76	63.82	63.80	65.77	67.16	68.14	69.57	71.68	72.18	73.18	75.07	
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	45.42	53.01	52.92	55.60	62.50	61.05	60.47	56.21	46.21	47.18	51.85	46.48	
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{12/}	7.40	7.50	7.60	7.80	7.80	7.90	8.00	8.10	8.20	8.20	8.00	8.00	8.10
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{13/}	8.10	8.30	8.40	8.60	8.70	8.70	8.80	8.90	9.00	9.10	8.80	8.90	9.00
- ชาย	8.30	8.40	8.60	8.80	8.90	8.80	8.90	9.00	9.10	9.20	8.90	8.90	9.00
- หญิง	7.90	8.10	8.20	8.50	8.60	8.60	8.70	8.90	9.00	9.10	8.80	8.90	9.00
จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{13/}	3.80	3.80	3.90	4.10	4.20	4.30	4.40	4.40	4.60	4.70	4.50	4.70	4.80
- ชาย	4.50	4.50	4.70	4.90	4.90	5.00	5.10	5.10	5.30	5.40	5.10	5.30	5.40
- หญิง	3.20	3.30	3.40	3.50	3.60	3.80	4.00	3.90	4.10	4.20	4.10	4.20	4.30
2. ความมั่นคงทางสังคม													
<i>สถาบันครอบครัว</i>													
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{14/}	97.30	96.00	96.60	98.65	98.50	99.30	98.86	99.70	99.78	99.84	99.53	99.71	99.64
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{15/}	-	-	-	-	62.24	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31	66.28	
<i>หลักประกันทางสังคม</i>													
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{16/}	92.47	93.01	95.47	96.25	97.82	98.75	99.16	99.47	99.36	99.95	99.90	99.87	99.84
- ประกันสังคม	11.65	12.95	13.34	13.92	14.75	15.35	15.73	15.34	15.60	15.91	15.99	16.56	16.83
- สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6.62	6.44	6.82	6.61	6.51	8.22	8.00	7.90	7.75	7.77	7.69	7.66	7.62
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	74.20	73.62	75.31	75.37	76.20	74.79	75.06	75.86	75.20	75.28	75.27	74.74	73.48
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.16	0.87
- สิทธิอื่นๆ	-	-	-	0.35	0.36	0.39	0.37	0.37	0.81	1.00	0.95	0.75	1.03
- ยังไม่มีสิทธิ์	7.53	6.99	4.53	3.75	2.18	1.25	0.84	0.53	0.64	0.05	0.10	0.13	0.16
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{17/}	20.57	21.80	22.49	23.43	24.32	24.86	24.65	24.53	25.11	27.07	29.70	31.56	35.32
<i>ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)</i>													
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{18/}	20.90	22.20	22.20	20.60	20.20	19.80	18.20	16.90	11.90	14.15	11.84	11.29	9.79
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{18/}	60.50	76.40	73.40	73.46	69.30	62.60	52.80	51.40	45.80	39.76	38.85	36.82	37.05
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{18/}	109.70	106.40	110.70	122.00	122.40	115.80	106.00	93.70	88.90	78.88	77.41	77.41	72.31
สัดส่วนคดีอาชญากรรม ^{18/}	422.80	196.20	119.80	160.42	176.20	225.00	320.00	371.60	416.40	539.91	565.44	683.55	596.35
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมด													
ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ^{4/}	15.68	15.16	13.83	12.08	11.85	12.92	14.06	13.57	12.62	11.77	19.98	20.37	

องค์ประกอบหลัก	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}													
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	3,085	5,554	6,586	7,284	5,693	5,898	4,504	6,818	6,574	7,427	9,489	7,093	6,638
- กรณีสัญญา/อสังหาริมทรัพย์	1,243	1,985	2,501	3,425	2,875	2,681	1,758	2,794	2,362	2,927	3,547	2,729	2,571
- กรณีสินค้าและบริการทั่วไป	1,420	2,984	3,103	3,089	2,059	1,937	1,540	2,827	2,835	3,121	3,876	2,631	2,352
- กรณีโฆษณา	422	585	949	708	673	1,187	892	1,072	1,354	1,257	2,013	1,033	1,515
- กรณีกฎหมาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	38	624	69
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	-	-	33	62	86	93	314	125	23	117	15	76	131
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	671	22,834	15,682	11,026	12,984	14,599	16,808	34,804	53,341	61,242	60,982	41,773	38,701
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน													
พฤติกรรมในการบริโภค													
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	87.16	-	87.95	-	88.75	87.80	88.40	87.90	88.32	88.07	88.30	88.10	87.90
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	12.84	-	12.05	-	11.25	12.20	11.60	12.10	11.68	11.93	11.70	11.90	12.10
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	-	32.68	-	31.54	30.02	-	32.04	-	31.53	-	32.22	32.29
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	-	22.97	-	21.91	21.22	-	20.70	-	21.36	-	19.94	20.72
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน													
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน) ^{21/}	-	-	2.80	-	-	-	-	2.90	-	-	-	-	-
- การอ่านหนังสือ (รวมถึงพิมพ์/วารสารทางอินเทอร์เน็ต)	-	-	1.10	-	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-
- การชม/การฟังโทรทัศน์	-	-	2.70	-	-	-	-	2.70	-	-	-	-	-
- การชม/การฟังวิดีโอ ดีวีดี วีซีดี	-	-	2.30	-	-	-	-	2.50	-	-	-	-	-
- การฟังรายการวิทยุ	-	-	1.40	-	-	-	-	1.60	-	-	-	-	-
- การท่องอินเทอร์เน็ต	-	-	1.90	-	-	-	-	1.90	-	-	-	-	-
- การใช้ห้องสมุด	-	-	0.80	-	-	-	-	0.80	-	-	-	-	-
จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้ Internet (ล้านคน) ^{22/}	4.80	6.00	6.97	7.08	8.50	9.30	10.96	12.33	13.80	14.80	16.60	18.30	21.70
4. สิ่งแวดล้อม													
สารอันตราย^{23/}													
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	33.38	26.90	29.49	32.03	29.34	30.20	29.40	39.64	79.96	70.38	77.50	68.00	
จำนวนผู้ป่วยที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	2,751	2,499	2,717	1,640	1,452	1,586	1,868	1,926	2,306	2,250	1,458	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	11.00	9.00	10.00	-	-	1.00	-	-	-	-	1.00	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
ขยะ													
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	14.32	14.32	14.58	14.32	14.60	14.72	23.93	24.11	24.22	25.35	24.73	26.77	26.19
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นในกทม. (ล้านตัน) ^{23/}	3.51	3.41	3.41	3.03	3.07	3.11	3.20	3.22	3.20	3.37	4.01	4.13	3.94
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ในกทม. (ล้านตัน) ^{23/}	3.48	3.37	3.41	3.03	3.07	3.11	5.69	5.97	5.77	5.64	5.86	7.42	7.88
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	1.78	1.80	1.81	1.81	1.83	1.85	3.13	3.07	3.16	3.41	3.57	3.30	2.69
มลพิษทางอากาศ													
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (24 ชั่วโมง) มคก./ ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.) ^{23/}	49.48	54.80	57.66	40.60	43.35	46.27	47.90	42.50	37.80	38.10	38.20	41.00	43.00

หมายเหตุ : * ปี 2544 ข้อมูลรวมการดูแลโทรทัศน์และวิดีโอ

- ที่มา : 1/ 7/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 2/ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 3/ ข้อมูลสถิติคดีอาญาและอาชญากรรมจากศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ.2553-2583
- ประมวลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 4/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 5/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา (การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 สคบ.ให้บริการนอกขนดดำเนินการตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552)
- 6/ ข้อมูล GDP จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8/ สถิติสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
- ตั้งแต่ ปี 2556 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค
- 9/ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543-2573 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553-2583 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 10/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.
- 11/ สถิติการศึกษาฉบับย่อ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
- 12/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ข้อมูลปี 2547-2555 จากการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 13/ การศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 14/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 15/ สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 16/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- 17/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 18/ ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย
- 19/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 20/ การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2544, 2547, 2550, 2554 และ 2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปี2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป)
- ทำการสำรวจทุก 2 ปี
- 21/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร พ.ศ.2544, 2547 และ 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำการสำรวจทุก 5 ปี
- 22/ ข้อมูลปี 2544-2551 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และการสำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ครัวเรือน) พ.ศ.2552-2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 23/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตจากสารพิษ ตัวเลขไม่สะท้อนความรู้สึของคนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คณะทำงานพิจารณายกเลิกการจัดเก็บ

เอกสารอ้างอิง

- กมลกาญจน์ จิฎาญจน์, บังอร บุญชู และ วิภาวรรณ ศรีมุข. 2557. การสำรวจเบื้องต้น: ปริมาณไขมันทรานส์ในอาหารทอด ขนมอบไขมัน และน้ำมันสำหรับบริโภคคนและผลิตภัณฑ์นม. Bulletin of Applied Sciences Vol.3 No.3 August 2014 หน้า 80-87.
- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. 2557. จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน. _____ . 2557. ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. 2558. สรุปสถานการณ์ภัยแล้งของประเทศไทย พ.ศ. 2541-2558.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2557. จำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิตของประเทศไทย.
- กระทรวงแรงงาน. 2556. การศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมโอกาสด้านอาชีพและการทำงานของผู้สูงอายุ.
- กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแกลง. 2558. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2558-2562).
- กุศล สุนทรธาดา. 2557. โครงการจัดทำแนวทางดำเนินการและกลไกระดับชาติในการขับเคลื่อนนโยบายการจ้างงานผู้สูงอายุ.
- นันทยา จงใจเทศ และคณะ. 2550. ปริมาณไขมันทรานส์ในอาหารอบและทอด.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2556. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556.
- วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556. รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554).
- ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2558. สถิติคดีจราจรทางบก เมษายน-มิถุนายน 2558. _____ . 2558. สถิติคดีอาญา เมษายน-มิถุนายน 2558.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2553. โครงการศึกษาเพื่อหารูปแบบการส่งเสริมการทำงานแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ชนบท.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2558. ค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2557. รายงานผลการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดของประเทศไทย ประจำปี 2557.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2556. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร. _____ . 2556. การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555. _____ . 2556. สรุปผลที่สำคัญการทำงานของสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2556. _____ . 2557. การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2557. _____ . 2557. การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554 และ 2557. _____ . 2557. การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2549, 2552 และ 2556.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน. 2557. การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว.
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2558. สถานการณ์โรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2558. รายงานประจำปี 2557.
- องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). 2553. รายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2543-2553.
- องค์การยูนิเซฟ. 2557. The State of the World's Children 2015.
- อัญชน ชุมพะหิรัญย์. 2552. รู้ทันไขมันทรานส์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 29 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2552. <http://www.krobkruakao.com/>. สธ.เผยสถิติรอบ 10 ปี คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนกว่า 1 แสนคน. http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1438009964. คำแถลงของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ประจำประเทศไทย. <http://www.muangklang.com/>. แกลงโมเดล เมืองเขียว คาร์บอนต่ำ. http://www.tarc.or.th/research/122#.VZYV_Bvtkol. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรบริเวณทางแยก.

